

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

Institut mezioborových studií Brno

**Prostituce jako sociálně patologický jev,
důsledky a formy eliminace**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Vedoucí bakalářské práce:
doc. Ing. Antonín Řehoř, CSc.**

**Vypracovala:
Vendula Edelsbergerová**

Brno 2005

OBSAH

Úvod	1
1. Historie prostituce	3
1.1 Starověk, středověk a novověk	3
1.2 Období světových válek	8
1.3 Historie prostituce v Čechách	9
1.4 Současnost ve světě a české republice	10
2. Rozdělení prostituce	12
2.1 Heterosexuální prostituce	12
2.2 Mužská prostituce	16
2.3 Dětská prostituce	17
3. Rizika spojená s prostitucí	18
3.1 Zdravotní rizika	18
3.2 Sociální rizika	21
3.3 Resocializace prostituujících osob	23
4. Prostituce a právo	25
4.1 Současný právní stav	27
4.2 Trestné činy související s prostitucí	29
4.3 Prostituce a organizovaný zločin	30
4.4 Získávání vhodných obětí	32
4.5 Rozdělení osob podílejících se na organizaci prostituce a její pravidla	32
4.6 Přístup k oběti obchodování s lidmi	34
5. Formy eliminace prostituce	37
5.1 Postoj státu a Návrh věcného záměru zákona o regulaci prostituce	38
5.2 Cíle Návrhu věcného záměru zákona o regulaci prostituce	39
5.3 Vymezení pojmu prostituce	40
5.4 Podmínky k výkonu prostituce	40
Závěr	44
Resumé	46
Anotace	47
Literatura a prameny	48
Přílohy	51
Příloha č. 1 - Návrh věcného záměru zákona o regulaci prostituce	
Příloha č. 2 - Výskyt pouliční a silniční prostituce v okresech ČR	
Příloha č. 3 - Rozmístění erotických podniků v okresech ČR	
Příloha č. 4 - Zpráva o situaci veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území ČR v roce 2003 - Obchod s lidmi	
Příloha č. 5 - Mravnostní kriminalita v ČR	
Příloha č. 6 - Počty vybraných trestných činů mravnostní kriminality	

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Prostituce jako sociálně patologický jev, důsledky a formy eliminace“ zpracovala samostatně a použila jen literaturu uvedenou v seznamu literatury, který je v práci uveden.

Vendula Edelsbergerová

Poděkování

Děkuji panu doc. Ing. Antonínu Řehořovi, CSc. za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěla poděkovat svému příteli Jaroslavovi za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce, a které si nesmírně vážím.

Brno, 20. dubna 2005

Vendula Edelsbergerová

Úvod

Prostituce existovala, existuje a existovat bude. Zcela nezávisle na přání mocenských elit, náboženských fundamentalistů, lig na ochranu práv kohokoliv, a jiných zájmových skupin, sdružení nebo organizací. Výskyt prostituce lze vysledovat napříč celou historií lidstva a to bez ohledu na společensko politické zřízení, osobnost imperátora, praktikované náboženství, hospodářskou situaci státu, války, epidemie a dokonce i bez ohledu na - někdy i kruté – pokusy o její restrikci.

Pro fenomén prostituce není rozhodující doba ani geografické umístění. Její živnou půdou jsou neuspokojené základní lidské potřeby. Obecně lze na straně jedné vidět sexuální potřeby jedné skupiny osob a na straně druhé hmotné potřeby (zisk) skupiny jiné. Pokud se za určitých vnějších podmínek tyto potřeby protínají, vzniká živná půda pro existenci prostituce. Její vlastní realizace již bývá různorodá, ale tuto základní charakteristiku splňuje prostituce vždy.

Důvodem, proč považujeme prostituci za sociálně patologický jev je skutečnost, že jejím vlivem dochází k devastaci morálních hodnot. Tyto hodnoty v našem geografickém prostoru vycházejí zejména z křesťanství a jsou obecně považovány za nezbytné k existenci a přežití lidstva jako druhu.

K této devastaci dochází ve dvou oblastech. Na straně jedné je možné konstatovat nepochybné narušení duchovního života osob přímo zapojených do prostituce a do její organizace, ale i osob prostituci využívajících. Na straně druhé je nutné vidět i následky druhotné, způsobené na nezainteresovaných osobách. Sem patří především trestná činnost svázaná s prostitucí, jako vedlejší produkt, který má znásobit zisky osob organizujících

prostituci, a dále sekundární vliv na nezúčastněné osoby (například při provozování prostituce v blízkosti škol).

Cílem práce je rámcově seznámit s historií a jednotlivými druhy prostituce, s právním stavem v postoji k prostituci, identifikovat účastníky procesu organizování a využívání prostituce, poukázat na důvody, pro které je prostituce považována za sociálně patologický jev a nabídnout východiska pro eliminaci prostituce, respektive pro její regulaci a omezení sociálně patologických jevů, které prostituci tu v menší, tu ve větší míře přímo provázejí.

Práce nemůže postihnout ani zdaleka všechny aspekty týkající se prostituce a není proto možné do detailu rozebrat všechny její formy. Zaměření práce je proto omezeno na výskyt nejrozšířenější heterosexuální prostituce. Další formy prostituce jsou zmíněny pouze okrajově.

Práce si také v žádném případě neklade za cíl vyřešení problému prostituce nebo navržení prostředků k její úplné likvidaci. Jak je patrné z úvodních odstavců a vyplývá z práce jako celku, v současné době neexistuje způsob, jak prostituci beze zbytku vymýtit. Existují ale možnosti, jak prostituci poskytnout rámec pro její existenci, stanovit jasná pravidla a snížit tak na minimum škody morální i majetkové.

Metody, které byly použity k vypracování této práce jsou následující: studium dostupné odborné literatury, analýza odborných zdrojů a statistik a na závěr syntéza všech získaných údajů.

1. Historie prostituce

V mnoha původních společnostech byla volná láska považována za posvátnou a přirozenou tak jako jídlo a pití. Dívka, která holdovala volné lásce, nebyla opovržením hodná, nýbrž byla pokládána za zasvěcenou bohům. Neomezené ukájení pohlavního pudu bylo často výsadou nejvyšších vrstev např. královské dcery u Drávidů ve východní Indii, vznešené dívky na Marshallových ostrovech či ženy s královskou krví ze Zlatého pobřeží (1).

Ve staroindickém eposu Mahábhárata stojí:

„Muž, k němuž přijde žena ve své zralosti a on nesplní její přání, je vykladači vědy nazýván vrahem klíčící bytosti. Kdo, požádán důvěrně toužící a zralou bytostí, nevejde k ní, přestává být ctnostným, a moudrými je nazýván vrahem klíčící bytosti.“

V Indii také údajně panoval zvyk, že se dívka musela v určitém věku rozhodnout buď pro manželství, nebo pro volnou lásku (2). Pokud zvolila druhý případ, byla zasvěcena bohu.

1.1 Starověk, středověk a novověk

V žádné době a v žádném městě světa nehrály lehké ženy a prostitutky větší roli než v Athénách a Korintu ve zlatém věku řecké kultury. Ve starém Řecku ovládala Venušina služba, jak byla prostituce nazývána, ve svých nejrůznějších podobách všechny oblasti života. Za zmínku stojí, že nejvíce byla používána v boji proti homosexualitě (1). Údajně už filozof a zákonodárce Solon předepsal mužům nevěstince jako lék proti homosexualitě a proto také prý nechal zřídit první nevěstinec (2). Sehnal vhodný dům, do něhož nechal koupit mladé otrokyně, a ustanovil nízké vstupné. Tímto chtěl zabezpečit klid a bezpečí slušným ženám.

Postupně se zformovaly tři velké skupiny Venušiných služebnic: obyvatelky nevěstinců zvané *dikteriady*, tanečnice a hráčky na flétnu označované pojmem *auletridy* a třetí byly *hetéry* (2). Dikteriady podléhaly nižším úředníkům. Jejich příjmy byly nízké a navíc přísně kontrolované a daněné. V Řecku a později i v ostatních starověkých městech musely dikteriady nosit zvláštní oblečení určené barvy nebo jasné znamení, aby se odlišily od počestných žen. Také nevěstince musely být označeny, např. nezaměnitelným obrazem či reliéfem nad vchodem.

Pro hráčky na flétnu a tanečnice – *auletridy* neplatila tak přísná pravidla, protože nebyly nuceny vydělávat si jen prodejem vlastního těla. Byly využívány hlavně při slavnostech a hrách. Pro *hetéry* pak neplatila téměř žádná pravidla. Řekové měli pod označením *hetéra* na mysli něco jako přítelkyně, družka. Byla více než jen souložnice, a dokonce často bývala věrná jednomu muži několik měsíců i roky. *Hetéry* byly královny všech lehkých žen.

Athény ochotně trpěly prostituci, protože jim z ní plynuly nemalé daně, z nichž financovaly stavbu lodí a nákladnou výzbroj. Nevěstky byly pro stát tak důležité, že si v případě překročení hranice musely vyžádat zvláštní povolení (1), a poskytnout záruky, že se vrátí.

V Římě určovalo právo nevěstkám výjimečné postavení a prostitutky byly často u zrodu důležitých státních ustanovení. Veřejná prostituce se objevovala hlavně při zvláštních příležitostech, jako byly slavnosti. Jinak byla existence prostituce v Římě nenápadná. V 5. století před naším letopočtem však v Římě zavedli cenzuru dozírající nad mravy. Prostitutky pak např. nesměly zanechávat závěti, nesměly svědčit u soudu a uzavírat manželství. V Římě byla ale spíše než ženská prostituce oblíbená prostituce

mužská. Dováželi se mladí otroci, jejichž cena byla vysoká a v té době je považovali za velký luxus (1).

Ve středověku křesťanství vyzývalo k cudnosti, odříkání a pohlavní zdrženlivosti. Asketové hlásali dokonce zatracení žen a nazývali je nádobami hříchu. Nicméně i církve se s prostitucí nakonec musela smířit. Dokonce jí z toho plynuly určité výhody. (1) Papežská komora pobírala příjem z domů, které pronajímala správcům nevěstinců. Nicméně i přesto nad prostitucí bděla stálá církevní a světská kontrola.

Měšťané, řemeslníci, ale i duchovní však toužili po styku s prostitutkami a proto se musela vymýšlet nouzová řešení, např. tzv. *ženské domy* (3). V ženském domě, který byl zřizován při statku, byly shromažďovány nevolnické ženy a dívky, aby tu pod dozorem „pracovaly“. Tyto domy by se daly připodobnit k harémům. Zde si mohl každý muž za malý obnos vybrat dívku, kterou chtěl.

Ve vrcholném středověku se začaly zřizovat tzv. *zábavní domy* pro vojáky, cestující a zámožné měšťany. Oproti ženským domům měly ženy v tomto domě mnoho výhod. Město nad nimi drželo ochrannou ruku, nesmělo se jim ubližovat a okrádat je o mzdu. Byly dokonce chráněny před konkurencí domů vzniklých bez povolení (3). Prastaré řemeslo prostitutek mělo tedy ve středověkém městě de facto svá cechovní pravidla, bylo zatíženo daněmi a chráněno před nekalou konkurencí. Zábavní domy spravovalo sice město, ale muselo odvádět církvi část výnosů. Církve tedy na jednu stranu prostituci zatracovala, ale na druhou stranu ji z ní plynuly nemalé zisky.

Lehké ženy po celý středověk sloužily hlavně dvěma skupinám mužů – vojákům a paradoxně duchovním. Kněží nesměli uzavírat manželství, takže byli odkázáni na služby konkubín nebo

prostitutek. Ve středověkém vojsku byla potřeba žen a poptávka po nich ještě vyšší než mezi duchovenstvem (3). Tyto ženy nebo dívky byly vždy pod přísným dozorem jednoho muže, který je měl hlídat a vést k práci. Musely vařit, zametat, prát, starat se o nemocné, nosit jídlo a pití, čistit latríny apod. Bylo pro ně výstižné pojmenování – *vojandy*.

Jedním z nejvýznamnějších center středověké prostituce byla Francie (1). Až do počátku 11. století byla údajně centrem mravního úpadku a prostituci tu považovali za bezvýznamný hřích. Nejčastějšími zákazníky pařížských prostitutek byli studenti. Ti dokonce tvrdě bojovali proti potírání prostituce. Naproti tomu největším odpůrcem prostituce byl velmi zbožný Ludvík IX (3). Jeho první opatření k potlačení prostituce však byla konzervativní a neměla velký význam. Ludvík zakládal ve městech domy, kde se nevěstkám ochotným zanechat svého povolání nabízela ochrana, živobytí a bydlení, a dokonce i renta. Jeho výzvu ale uposlechlo tak málo žen, že se rozhodl vydat zvláštní výnos díky kterému hrozilo každé prostitutce, která nezanechá svého řemesla, zabavení majetku a vyhnání z města. O sto let později pak radní vymysleli opatření, kterého se využívá dodnes. Pokusili se vytlačit prostituci do určitých čtvrtí nebo ulic. Dále požadovali zřetelné a jednoznačné vnější označení prostitutek na veřejnosti. Tak vznikla tzv. *ulička lásky* (4), kde nevěstkám velela abatyše. Jednou v týdnu prohlédl všechny obyvatelky uličky lékař, a pokud byla některá nemocná, musela odejít.

I v novověku tvořili nejvěrnější klientelu prostitutek duchovní, vojáci, učenci a hodnostáři všeho druhu. V této době vznikla také nová sorta prostitutek tzv. *kurtizány* (1). To byly vzdělané, emancipované ženy, které uměly psát, číst i zpívat. Objevovaly se na nejznámějších obrazech a bylo o nich hodně napsáno. Kurtizány

se orientovaly na nejlepší klientelu, najímaly si krásné byty a žily v přepychu.

Prostitutky v této době platily daně a také musely být označené zpravidla červenou stužkou nebo odznakem na rameni. I nyní se města snažila vytěsnit prostitutky do určité lokality. Mimoto také města chtěla zabránit šířící se epidemii syfilis a poskytovala prostitutkám lékaře (1). Začala se také objevovat první opatření a nařízení proti této epidemii. Nákaza syfilis mařila veškeré potěšení z kurtizán a prostitutek a v potírání nešvaru zvaného prostituce byla mnohem účinnější než všechna doposud vydaná nařízení, která ji zakazovala.

V 17. a 18. století se podoba prostituce změnila. Luxus a velkolepost zařízení ve kterých byla provozována měly hostům vrátit důvěru v potěšení z volné lásky. Využívány k tomu byly speciálně proškolené prostitutky (5). Na dvoře Jiřího III. také vznikl první dvorní nevěstinec. Dámy z něj chodily v odvážných toaletách, zúčastňovaly se plesů lásky apod. Téměř všechny se do tohoto postavení vypracovaly z ulice.

V 18. století se prostituce prosadila jako nejoblíbenější oblast zábavního průmyslu. Například na provozu veřejných domů se v té či oné formě podílela celá desetina londýnského obyvatelstva (5). Naopak v Benátkách nechala vláda vyhnat všechny prostitutky z města, ale brzy je zase musela zvát zpátky. Dokonce obdržely náhradu ušlých zisků a nové byty (1). Byly totiž nedílnou součástí státní politiky a nejlepšími informátorkami.

Další velkou odpůrkyní prostituce byla Marie Terezie. Vydávala nařízení, mravnostní zákony, a dokonce vytvořila celý aparát strážců mravnosti. Mezi tresty za provozování nejstaršího řemesla bylo stříhání vlasů, nucené práce, a několik prostitutek

bylo i popraveno (3). Těch pár, které se přesto odvážily toto řemeslo provozovat, se muselo uchýlovat k nejrozmanitějším trikům. Nejznámější byly tzv. *vídeňské pokojské* (1) v početných domech, kde se maskovaly uniformami pokojských a kam mravnostní policie nemohla.

V 19. století došlo k vytvoření silné kapitalistické vrstvy. Reprezentanti této zbohatlé vrstvy dávali přednost podnikům, kde si mohli vybrat z velkého počtu dívek. Dívky byly vystaveny nahé a měly pevnou cenu. V roce 1840 bylo jen v Paříži napočítáno 200 takových nevěstinců (1).

1.2 Období světových válek

V tomto období začala etapa zániku nevěstinců v podobě známé doposud. Moderní společnost totiž dávala přednost tajné prostituci a hodinovým hotelům, protože jí připadaly diskrétnější. Na druhou stranu začal vznikat jiný typ nevěstinců, a to tzv. *pojízdný polní puff*. (6) Objevoval se hlavně v posádkových městech. Vojáci měli dovoleno se s ženami stýkat, ale museli si dávat pozor na pohlavní choroby. „Novinkou“ této doby bylo používání prostitutek jako tajných informátorek nasazených na důstojníky (6). Dalším nebezpečím, které vojákům hrozilo, bylo tedy prozrazení vojenského tajemství. Jednou z nejznámějších vyzvědaček byla Mata Hari.

Před válkou a během ní se rozvíjel nový názor – *abolicionismus* (od abolire – odstranit) (3). Jeho stoupenkyně byly většinou ženského pohlaví a podporovány především duchovními, právníky a lékaři. Abolicionistická předloha navrhovala zákaz prostituce a její trestní stíhání. Ve většině tradičních center prostituce se jim ale podařilo prosadit jen mírnější podobu zákona, a to zákaz nevěstinců. Tím se však znásobil počet prostitutek

v ulicích, které neplatily daně, a také došlo k zdvojnásobení počtu onemocnění syfilidou. (1) V Paříži se abolicionistická kampaň nejprve setkala s mizivou odezvou a poté s hlasitým výsměchem. Místo toho se ještě více prosadily návštěvy míst volné lásky a lepších nevěstinců.

Jen jediné vládě se podařilo vypořádat jednoduše, leč brutálně s prostitutkami – nacistickému Německu. (1) Všechny prostitutky a kuplíři byli posíláni do koncentračních táborů.

Po válce si ale sex a prostituce vytvořily novou říši v bytech a apartmánech za pomoci telefonních linek. (1) Tato forma prodejné lásky byla větší, nebezpečnější a hůře odhalitelná než kterákoliv dřívější.

1.3 Historie prostituce v Českých zemích

V Čechách a na Moravě se prostituce ve středověku rozvíjela hlavně ve městech, protože vesnická společenství prostituci prakticky neznala.

Prostitutkami se ženy většinou stávaly z touhy po snadnějším životě a výdělku. Chtěly žít v lepším prostředí, než do jakého se narodily. Mnohé dívky a ženy byly ovšem k prostituci donuceny jako zástava nebo úhrada dluhů svých otců či manželů (7).

Existovala institucionalizovaná prostituce, která byla světskou mocí kontrolovaná a spravovaná. Vedle ní ale existovaly také nelegální nevěstinice vedené kuplířkami. Nejznámější centra pražských prostitutek byly v Krakovské ulici a na Koňském trhu (1). Ale prostituci se dařilo dobře i mimo hlavní centra.

Prostitutky bydlely blízko městského kata, který byl městskou radou ustanoven za jejich dozor. Počet prostitutek se ještě zvýšil, když se Praha stala významným evropským univerzitním městem.

V období husitských válek byly všechny prostitutky z Prahy vyhnány a nevěstince rozbořeny. Pro trestání cizoložství, smilstva a jiných nemravností byl dokonce zřízen zvláštní úřad (1). Prostituce začala opět vzkvétat za dob Zikmunda Lucemburského. Arcibiskup Jan Rokycana ale nařídil, aby byly prostitutky viditelně označeny, a také požadoval opětné zřízení mravního úřadu.

Dalším velkým impulsem pro pražskou prostituci bylo přesídlení císařského dvora z Vídně do Prahy. Šestnácté století přineslo ovšem i na našem území novou hrozbu nevěstek – syfilis, ale ani ta nedokázala rozvoj prostituce zastavit. Prostituce přežila třicetiletou válku i hrozná morová epidemie v 17. a 18. století. V této době byla tolerována bez výraznějších zásahů ze strany veřejné moci (1). Nejvíce se jí dařilo v pohraničních městech (Liberec), v severočeském hornickém revíru (Most) či ve městech svázaných s rozvojem těžkého průmyslu (Kladno). Policie byla ochotna tolerovat veřejné domy, jejichž zaměstnankyně byly evidovány, podrobovaly se pravidelným lékařským prohlídkám a byly ochotné spolupracovat.

Od počátku 20. století začaly veřejné domy pomalu vycházet z módy. Těžiště prostituce se začalo přesouvat na ulici. Tam již policie neměla takové možnosti kontroly.

1.4 Současnost ve světě a České republice

Současná sexuální promiskuita je jevem, který zasahuje lidskou společnost ve všech jejích sférách. Nejvýrazněji se to projevilo v 60. letech minulého století v době tzv. Hippies. Toto

období volné lásky však paradoxně nepřálo prostituci, neboť „láska“ byla k dostání kdekoli a zdarma (8). Zato přispělo k šíření pohlavních chorob a rozšíření AIDS.

V naší republice se prostituce v posledních letech rychle rozrostla. Tomuto fenoménu dopomohlo nejen otevření hranic, ale i zrušení trestného činu příživnictví (9).

Mnoho dívek provozujících toto řemeslo postává na vyhlášených mezinárodních silničních tazích prakticky po celý rok. Denní počet prostituujících osob je cca 6300. Průměrný denní výdělek prostitutky je odhadován na 2500 Kč. Celkové množství finančních prostředků, které jsou vydělávány prostitucí, se pohybuje kolem 6 mld. Kč (10).

Prostitutky většinou pocházejí z Česka, Slovenska, Bulharska a ze zemí bývalého Sovětského svazu. Nejčastěji je jim 18 až 25 let.

Na závěr této kapitoly lze tedy konstatovat, že prostituce provází lidstvo téměř po celou jeho historii. Byla, a je přítomna v každé společnosti, tedy i tam, kde byla a dodnes je oficiálně zapovězena a stíhána tresty.

2. Rozdělení prostituce

Prostituci lze rozdělit do tří velkých skupin a to na prostituci heterosexuální, homosexuální a dětskou. Heterosexuální a někdy i homosexuální prostituce se dělí ještě na sedm menších podskupin (9) podle toho kým a v jakém prostředí jsou sexuální služby poskytovány.

2.1 Heterosexuální prostituce

Privátní prostituce - rozdělení prostituce lze uvést nejmenší a dá se říci okrajovou skupinu prostitutek s vlastní, početně omezenou klientelou. Jedná se o ženy "na úrovni", schopné své klienty v případě potřeby i reprezentovat. Jejich věk se pohybuje nejčastěji mezi 20 a 30 lety i více. Jejich příjmy jsou vysoké a prostředí, v němž se pohybují luxusní.

Hotelová prostituce - další kategorii tvoří hotelové prostitutky. Jejich věk se pohybuje kolem 20 let a výše. Podle úrovně podniků, v nichž pracují, ovládají alespoň jeden cizí jazyk a mají dobré vystupování. Je mezi nimi i řada vysokoškoláček. Služby poskytují po telefonické dohodě buď na hotelových pokojích nebo v bytech. Často poskytují služby cizincům na delší pobyt. Ve většině případů mají úzkou vazbu na hotelový personál a také na jejich činnosti bývají komerčně zainteresováni taxikáři. Své služby inzerují i v zahraničním tisku. K této skupině lze přiřadit i různé dívky z podniků a diskoték, které si prostitucí příležitostně přivydělávají ("přišlapují").

Bytová prostituce - v posledních letech se rozšířil počet žen, které provozují prostituci ve vlastních bytech, často za spoluúčasti svých manželů či druhů. Škála poskytovaných služeb je široká (od běžných až po perversní praktiky), stejně jako klientela (od

sousedů a stálých zákazníků, přes klientelu získanou prostřednictvím inzerátů či telefonu). Přehled o bytové prostituci neexistuje. Lze ale předpokládat, že v souvislosti s ní existuje celá řada kriminálních, zdravotních i sociálních rizik, včetně ohrožování mravní výchovy mládeže.

Barová prostituce a prostituce v erotických podnicích - dále se rozšířil i počet prostituujících osob, které působí v různých erotických podnicích, „masážních salónech" a "sex barech". Počet prostituujících osob v erotických podnicích se odhaduje asi na 6 tisíc.

Zaměstnankyně zařízení jsou kromě občanek České republiky i cizinky, nelegálně se zdržující na území ČR, případně na falešné "voucher" pozvání. Tyto osoby zpravidla nejsou v pracovním poměru a pokud ano jsou státním orgánům hlášeny jako barmanky či servírky s minimální mzdou. Čistý měsíční výdělek těchto žen je však odhadován 30 až 50 tisíc korun. Přitom i tato částka představuje pouze 40 – 60% skutečného výdělku (11). Zbývající část peněz prostitutka odvádí majiteli podniku. Odhad celkového minimálního obrátu z prostituce v erotických podnicích v České republice je přibližně 2880 mil. korun.

Podniky v nichž se poskytují erotické a sexuální služby, jsou podchyceny v drtivé většině okresů České republiky. Takovýchto podniků je cca 600. Jejich vznik a zánik je dán poptávkou, kupní silou obyvatel nebo blízkostí města, které je poskytováním erotických služeb pověstné. Nejvyšší počet erotických podniků je zaznamenán v okrese Cheb (asi 90), v Praze (asi 60) a v okrese Teplice (asi 53). Obecně platí, že vyšší počet podniků poskytujících erotické služby se shoduje s vyšším výskytem pouliční a silniční prostituce (11).

Pouliční a silniční prostituce - vůbec nejproblémovější je nejnížší sociální vrstva tzv. pouličních a silničních prostituujících osob a osob pracujících v barech a restauracích nižších cenových skupin. Jedná se o mladistvé (případně mladší 15 let) a mladé ženy většinou nevzdělané, mentálně zaostalé a sociálně nevyspělé, osoby pohřešované, celostátně hledané, na útěku z výchovných ústavů či od rodin, kriminálně závadové a nezákonně se zdržující na území České republiky. (9) Pouliční a silniční prostituci provozují z občanek České republiky nejčastěji Romky. Z jiných zemí se převážně jedná o Slovenky, Ukrajinky, Rusky, Bulharky a Rumunky.

Zejména pouliční a silniční prostitutky bývají více než ostatní skupiny prostitutek zdrojem i objektem mnoha rizik. Protože se pohybují v antisociální subkultuře, podílejí se ve zvýšené míře na páčání majetkové a násilné trestné činnosti. Častěji, než ostatní kategorie prostituujících osob, se stávají oběťmi mravnostní a násilné kriminality, včetně obchodování se ženami. (11) Téměř vždy jsou v područí kuplířů, přitom jejich možnosti vymanit se z něj jsou mimořádně obtížné. Mnoho prostituujících osob je závislých na drogách - některé se domnívají, že si pomocí drog zvýší výkonnost, u jiných vypěstují závislost na drogách záměrně jejich kuplíři.

Nejrizikovější skupinou pouličních a silničních prostitutek jsou mladistvé dívky, které jsou častěji než ostatní ochotny poskytovat anonymní, rychlý, nejlacinější a nejrizikovější sex. Potenciálně jsou proto nejohroženější skupinou z hlediska šíření pohlavních nemocí, násilné i mravnostní trestné činnosti ze strany kuplířů i zákazníků i jako oběti obchodování se ženami.

Pouliční a silniční prostituce je Policií České republiky podchycena ve 36 okresech České republiky. (11) Nejzatíženějšími

oblastmi jsou příhraniční okresy s Německem (Děčín, Ústí nad Labem, Most, Teplice, Chomutov, Karlovy Vary, Sokolov, Cheb, Tachov a další), s Rakouskem (Český Krumlov, Břeclav, Hodonín a další) a na jednotlivých místech i s Polskem (Karviná, Náchod). Nejvíce prostitutek je soustředěno v oblasti frekventovaných hraničních přechodů a na výjezdech z měst směrem ke státní hranici (např. Rudná).

Klientelu této skupiny prostitutek tvoří nejčastěji občané Německa, Rakouska a řidiči kamionů.

Ve „vnitrozemí“ se pouliční a silniční prostituce soustřeďuje do velkých měst s turistickým ruchem (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň a Liberec) a na dálniční a silniční odpočívadla. Například v Praze 1 je Policií České republiky podchyceno 1060 prostitutek zatímco počet prostituujících osob v ostatních pražských obvodech je zanedbatelný (12).

Počet pouličních a silničních prostituujících osob závisí na ročním období – nejvíce v letních měsících, a na aktuálním stavu poptávky, např. při Svátku mužů v Německu je vždy zaznamenám větší počet zákazníků. Zpravidla se v uvedených lokalitách jedná o desítky prostituujících osob. Jejich počet se ovšem v letních měsících násobí na stovky. Celkový počet silničních a pouličních prostitutek je odhadován na 4 - 5 tisíc, v letních měsících se jejich počet přibližně zdvojnásobí.

Sexuální služby se v případě pouliční prostituce poskytují v průchodech domů, ve sklepích, na schodištích domů, na půdách, v najatých bytech, v levných hotelích a v automobilech. V případě silniční prostituce na parkovištích, v lese, v automobilech a případně najatých bytech nebo pokojích erotických podniků.

2.2 Mužská prostituce

Stejné členění lze aplikovat i u prostituujících mužů. Z nich je třeba zmínit na prvním místě stále se zvětšující skupinu homosexuálních prostitutů. Jedná se převážně o chlapce nebo mladé muže, z nichž mnozí, aniž by byli homosexuálně orientováni, provozují homosexuální prostituci čistě z "komerčních" důvodů (9). Většina pochází ze sociálně slabého prostředí, z nefunkčních rodin, z náhradní rodinné péče, někteří jsou na útěku z výchovných zařízení nebo byli propuštěni z vazby nebo po dovršení zletilosti z ústavní péče. Počet prostitutů roste a rapidně klesá jejich věk. Věkový průměr je 17 let, profesní kariéra končí kolem 20. roku věku, velmi výjimečně prostituují muži starší 30-ti let. Nejmladšímu zadrženému prostitutovi bylo 10 let (11). Mnozí z nich odjíždějí do zahraničí - Hamburku, Milána, Říma, Strasburku, Paříže, Amsterdamu, kde pracují ve veřejných domech. Uplatňují se i jako herci v pornografických filmech s homosexuální tematikou.

Homosexuální prostituti jsou v drtivé většině závislí na alkoholu, drogách (pervitinu) a hracích automatech, nezřídka se podílejí na páchání trestné činnosti nebo ji sami páchají. Jde jak o trestnou činnost páchanou na svých klientech (krádeže, loupeže), tak i na sobě navzájem.

Ze statistiky Národní referenční laboratoře pro AIDS vyplývá, že homosexuální prostituti jsou vůbec nejrizikovější skupinou z hlediska onemocnění a přenosu HIV/AIDS (11). V posledních letech stále častěji provozují silniční a pouliční prostituci. Homosexuální prostituce je provozována zejména ve veřejných prostorách (nádražích) a v některých gay klubech. Koncentruje se hlavně do velkých měst, především pak do Prahy. Homosexuální prostituce zpravidla není organizována kuplíři.

Za zvláštní a ojedinělou formu mužské prostituce je možno považovat transsexuální prostituci.

2.3 Dětská prostituce

Další a nejvíce znepokojující formou prostituce je dětská prostituce, která tvoří samostatnou skupinu. Tento druh prostituce je dobře zakrýván, protože zákazníci i kuplíři vědí, že se dopouštějí trestné činnosti. Ceny za dětskou prostituci jsou vysoké. Děti provozují prostituci zásadně ze dvou hlavních příčin - z vlastní iniciativy (finanční zisk, dobrodružství, útěk z domova nebo z výchovných zařízení - především chlapci), nebo – a to hlavně dívky prostřednictvím kuplířů (rodičů, příbuzných) na základě “poptávky” převážně pedofilně orientovaných sex-turistů (9). Dětská prostituce se vyskytuje v místech s nejvyšším výskytem prostituce dospělých. Prostituce dětí je vysoce organizovaná.

Uvedené formy prostituce mohou být úzce spojeny s Internetem, který slouží jako nabídkový katalog způsobů, forem a rozsahu prostituce. Na Internetu lze nalézt řádově desítky odkazů na erotických stránkách vztahujících se k nabízení prostituce a s tím velmi úzce propojené pornografií.

Celkový počet osob, které se v České republice živí prostitucí je odhadován na 15 - 25 tisíc (11).

Závěrem lze říci, že snaha o exaktní rozdělení prostituce, nebo její přesné vnitřní vymezení, je předem odsouzena k nezdaru. Pro účely výzkumu a popisu lze prostituci rozdělit pouze orientačně, například tak, jak je nastíněno v této kapitole. Nesmíme se ale domnívat, že toto rozdělení je přesné a že je lze uplatnit za všech okolností nebo na všechny prostituující osoby.

3. Rizika spojená s prostitucí

Veřejně nabízená prostituce v některých městech ochromuje normální život občanů. Má nepříznivý vliv na veřejný pořádek a výchovu dětí a mládeže. Například nedávno provedený průzkum v Chebu mezi tamními školačkami ukázal, že každá pátá školačka již zažila nabídku k placenému sexu. Výzkum provedla Lékařská fakulta Univerzity Karlovy a její výsledky vyvolaly mezi radními a rodiči tohoto města doslova zděšení.

Starostové příhraničních obcí jsou také nuceni řešit dopravní problémy, které prostitutky způsobují (10). Ve snaze zlákat zákazníky vstupují projíždějícím automobilům do cesty, čímž ohrožují bezpečnost silničního provozu.

Prostituci provází ale hlavně celá řada problémů sociálního a zdravotního charakteru, nehledě na mravní devastaci určitých sociálních skupin, pro které se prostituce stává akceptovatelným zdrojem obživy.

3.1 Zdravotní rizika

V souvislosti se zdravotnickými aspekty prostituce je třeba zmínit obecně horší zdravotní stav prostituujících osob. Vyskytuje se u nich řada psychických poruch, častá onemocnění respiračního traktu, u žen pak gynekologické potíže. Přitom jejich přístup k léčení je často liknavý, obvykle také dán neochotou kuplíře uvolnit postižené osoby z „práce“.

Další problémy vznikají s úhradou vyšetření a léčby u těch prostitutek, které si neplatí zdravotní pojištění. Pokud si nemohou péči hradit, podle platné legislativy neexistuje zdroj, z kterého by bylo možno úhradu provést.

Prostitutky trpí také častěji než obecná populace klasickými pohlavními nákazami jako jsou kapavka a syfilis, ale i žloutenka. Samostatnou kapitolu tvoří infekce HIV/AIDS.

Vedle klasických sexuálně přenosných nemocí se „uplatňuje“ celá řada dalších onemocnění (11), které se běžně nevyšetřují, a přitom mohou mít nepříznivý vliv na zdravotní stav – především žen. Ve výčtu sexuálně přenosných infekcí proto nelze opominout chlamydiové infekce, kvasinky, infekce urogenitální, mykoplasmyty a herpes viry.

V poslední řadě nelze také podceňovat abusů drog a alkoholu.

V České republice zatím není dostatečná zdravotní výchova, která by pronikla až mezi nejnižší sociální vrstvu obyvatel a tudíž zasáhla ve větší míře skupinu osob provozujících pouliční a silniční prostituci. Přitom právě tato skupina prostituujících osob je nejvíce ohrožena nákazou pohlavně přenosných chorob. Osvěta u této skupiny by tedy mohla přinést změnu nebezpečného sexuálního chování, tzn. dodržování zásad bezpečného sexu a případně je motivovala k dobrovolnému vyšetření alespoň na HIV/AIDS a syfilis.

O nákazu AIDS a ostatní pohlavní choroby se pouliční a silniční prostitutky zpravidla mnoho nezajímají a ani o nich mnoho nevědí. Stále zde převažují pověry a mýty. Mnohé z nich dokonce na otázku možné nákazy reagují slovy, že jich se netýká. Vědí, že použít prezervativ je při výkonu jejich „profese“ víc než vhodné, ale také, že jim ubírá zákazníky. Další způsoby nakažení je nezajímají. Svou roli v této problematice hraje i relativita času. Pokud prostitutka dnes nemá na jídlo, na nájem nebo peníze pro děti, potřebuje je dnes. Hrozba např. AIDS je v tu chvíli vzdálená.

Je to pro ni jakási exotická choroba se kterou se dá žít ještě mnoho let.

Bohužel stávající legislativa neumožňuje u prostitutek a prostitutů provádět povinně pravidelné lékařské prohlídky a tak počet osob nakažených pohlavně přenosnou infekcí narůstá.

Pro konkrétní přehled uvádím tabulku vypracovanou Ústavem zdravotnických informací a statistiky o výskytu nemocnosti podle geografického rozložení (13). Údaje uvedené v tabulce jednoznačně podporují hypotézu o nepříznivém významu prostituce pro šíření sexuálně přenosných nemocí.

Tabulka zobrazuje pouze registrované případy v roce 2003 a jejich počet zdaleka nevystihuje skutečný stav:

Region	Syfilis	Kapavka
Hl. m. Praha	95	327
Střední Čechy	49	75
Jižní Čechy	14	32
Západní Čechy	55	131
Severní Čechy	165	251
Východní Čechy	22	77
Jižní Morava	77	105
Severní Morava	46	182

Nízký počet hlášených případů pohlavních chorob mimo jiné odráží nešvary, jakými jsou samoléčitelství, zneužívání antibiotik bez určení citlivosti infekčního agens na antibiotika, léčení onemocnění pod jinou diagnózou a v případě prostituce i preventivního podávání antibiotik prostitutkám (11). To s sebou

přináší na jedné straně špatnou účinnost antibiotik a na straně druhé vypěstování odolných kmenů původce onemocnění.

V ČR provozuje prostituci mnoho cizinek. Tyto ženy zpravidla pobývají na našem území buď v rámci turistického pobytu, nebo na falešné pozvání. Cizinci se při vstupu na naše území v souladu s doporučeními Světové zdravotnické organizace (14), nejsou povinni prokazovat žádným potvrzením o tom, že netrpí pohlavními nákazami nebo AIDS. Avšak i Světová zdravotnická organizace byla nakonec nucena na zvyšující se počet pohlavně přenosných chorob reagovat, a proto vypracovala Internetovou příručku o bezpečnosti při prostituci.

3.2 Prostituce a sociální rizika

Prostituce přináší také řadu problémů ryze sociálního charakteru. V tomto bodě je však nezbytné zmínit, že i tato problematika se týká v největší míře pouliční a silniční prostituce.

Vyskytují se například případy tzv. *prostituce z chudoby* (11). V případě obtížně zaměstnatelných nekvalifikovaných žen a dívek se stává nejsnadněji dostupnou možností výdělku. Nezaměstnané ženy z chudších částí republiky dojíždějí za výkonem povolání do lukrativnějších částí země. V extrémních případech se stává akceptovaným a dokonce vynucovaným způsobem obživy, na němž parazitují celé rodiny.

Velkým problémem poslední doby je také rostoucí počet prostitutek, které v souvislosti s prostitucí nechtěně otěhotní a po porodu své dítě opustí (11). Vzhledem k tomu, že většina matek i dětí nemá potřebné doklady, je předávání dětí do náhradní rodinné péče velice časově náročné a složité.

Jak již bylo výše zmíněno většina prostituujících osob neplatí zdravotní a sociální pojištění (11). Doba po kterou neplatí příspěvky na sociální pojištění se jim nezapočítává do doby potřebné pro nárok na starobní důchod. Rovněž jim nevzniká nárok na dávky vyplývající z nemocenského pojištění, podpora při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a peněžitá pomoc v mateřství. Z tohoto důvodu se mnohé z nich často ocitají, bez pokračování v prostituci, na hranici bída.

Prostituce v příhraničních oblastech nese i jiná velmi nebezpečná rizika. V mnoha případech prohlubuje xenofobii a rasovou nesnášenlivost (11). Na jedné straně jsou organizátoři pouliční a silniční prostituce což jsou ve většině případů Romové, na straně druhé jsou nejčastějšími zákazníky Němci a Rakušané. To posiluje xenofobní tendence zejména v oblastech, v nichž je prostituce veřejně nabízená.

V místech, kde je prostituce nabízena veřejně, dochází mimo jiné i k porušování veřejného pořádku, ohrožování mravní výchovy dětí a mládeže, rušení nočního klidu a výtržnostem (15). Prostitutky se veřejně obnažují, provádějí kopulační pohyby, nemravná gesta, ohrožují automobilisty a jsou hlučné. Kuplíři pak omezují občany v jejich právech, vyhrožují jim, nedodržují předpisy. Klienti prostitutek jsou hluční, opíjejí se a dělají nepořádek.

Řešení takového jednání v přestupkovém řízení (16) nepřináší žádný efekt, protože pohledávky vůči prostituujícím osobám jsou z hlediska vymáhání sankcí nedobytné – tyto osoby mění místo pobytu, nezdržují se v místě trvalého bydliště a oficiálně nedisponují finančními prostředky.

Problematická je i kontrolní činnost v erotických podnicích. Ačkoli podniky veřejně inzerují erotické služby, při případné kontrole je majitelé prezentují jako penziony, které poskytují pohostinské a ubytovací služby. Policie ČR má možnost kontrolovat pouze ubytovací knihy z hlediska pátrání po osobách a prostory veřejně přístupné (17). Do soukromých prostor má právo vstupu jen se souhlasem majitele, nebo má-li povolení k domovní prohlídce či je-li důvodné podezření z ohrožení života nebo zdraví, případně hrozí-li větší škoda na majetku.

Prostituce, provozovaná v tak rozsáhlém měřítku jako na území České republiky v současné době, znamená i nekontrolovaný přesun vysokých finančních částek. Nezdáněné příjmy představují vysoké finanční ztráty pro obce i stát.

V neposlední řadě veřejně rozšířené nabízení sexuálních služeb posiluje pověst České republiky v zahraničí, jako sociálně a právně nestabilního státu (12).

3.3 Resocializace prostituujících osob

Snahy o resocializaci prostituujících osob jsou velmi obtížné (12). Tyto ženy jsou zpravidla kvalifikované málo nebo vůbec ne, psychicky a sociálně nevyspělé, sociálně naivní, mají dluhy a přitom byly po určitý čas zvyklé vydělávat větší částky peněz. To vše jsou negativní dispozice, které znesnadňují jejich návrat do normálního života. Možnost získat pro ně bydlení a zaměstnání je minimální. Azylové domy přijímají ve většině případů jen ženy, které mají trvalé bydliště v místě působnosti zařízení. Navíc azylových míst je málo. Resocializace prostituujících osob závislých na drogách je prakticky nemožná.

Skutečností je, že problémy související s prostitucí zneklidňují zpravidla jen občany a zastupitele měst, ve kterých je prostituce veřejně nabízena.

Dále zdravotníky, které zneklidňuje narůstající počet sexuálně přenosných nemocí včetně HIV/AIDS a policisty, kteří jsou konfrontováni s nárůstem trestné činnosti, která prostituci provází. Například v okrese Cheb bylo z celkového počtu loupeží spácháno 87 % v souvislosti s prostitucí (11).

Ostatní státní instituce sice prostituci za problém považují, ale od řešení problémů s ní souvisejících, včetně příčin a podstaty současného stavu, se distancují.

Prostituce je tedy jevem nejen nesmrtelným, ale také velmi nebezpečným. Rizik souvisejících s jejím provozováním je mnoho a způsoby jejich eliminace jsou minimální.

4. Prostituce a právo v České republice

Československá republika převzala při svém vzniku tzv. reglementační systém (reglement – zvláštní předpis), zavedený rakouským „tuláckým zákonem“ č. 89/1885 ř.z. To znamenalo, že nevěstince byly v té době povoleny, ale policie mohla určit okruh pohostinství a hodinových hotelů, které bylo dovoleno prostitutkám navštěvovat. Prostituce jako taková však byla považována za živnost nedovolenou a byla stíhána administrativními orgány.

V roce 1922 byl přijat zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí. Přijetím tohoto zákona se Československo přiklonilo k aboličnímu systému, který chápal každou reglementaci za nespravedlivou, ponižující a postihující pouze ženy. Zákon č. 241/1922 Sb., byl členěn na čtyři oddíly. První oddíl obsahoval opatření k rozšiřování pohlavních nemocí.

Druhý oddíl zákona č. 241/1922 Sb., obsahoval 4 paragrafy. § 13, kterým byla zrušena všechna dosavadní reglementační opatření, § 14, kterým byly zrušeny všechny nevěstince a stanoveny sankce za jejich případné zřízení. § 15, kterým se stanovilo zřizování ústavů pro nápravu prostitutek a § 16, který ustanovoval dozor nad zpustlou mládeží.

Třetí oddíl pak obsahoval ustanovení trestní a čtvrtý oddíl všeobecná ustanovení.

Československo přistoupilo i k mezinárodním úmluvám o potírání ochodu se ženami a dětmi. Jedná se o dvě úmluvy Pařížské, a to ze dne 18. května 1904 a ze dne 4. května 1910, o potlačení obchodu s děvčaty, k nimž Československo přistoupilo v roce 1922 (vyhláška č. 160/1922 Sb). Další mezinárodní úmluvou kterou Československo ratifikovalo byla Ženevská úmluva ze dne

30. září 1921, o potírání obchodu se ženami a dětmi (vyhlášena pod č. 123/1924 Sb.). K mezinárodní úmluvě o potírání obchodu se zletilými ženami ze dne 11. října 1933 přistoupilo Československo v roce 1936 ratifikací úmluvy (vyhlášena pod č. 32/1936 Sb.).

Z hlediska prostituce tyto úmluvy zavazovaly strany k přijetí opatření dohlížejších na „sídla“ prostituce, aby v nich ženy nebyly drženy proti své vůli.

Během II. světové války přijala vláda nařízení č. 112/1943 Sb., které zmocňovalo ministra vnitra na dobu mimořádných poměrů způsobených válkou, aby výnosem vydával nařízení a opatření, nutná k potírání pohlavních nemocí, k postižení prostituce a k trvalému dozoru na ni. Přitom se mohl odchýlit od platného práva.

Změna nastala v poválečném období, kdy byly přijaty trestní zákon č. 86/1950 Sb. a trestní zákon správní č. 88/1950 Sb., kterými byla zrušena všechna ustanovení z oboru trestního práva soudního a trestního práva správního. Znamenalo to i zrušení sankčních ustanovení zákona č. 241/1922 Sb., avšak oddíl o prostituci zůstal nedotčen a platí doposud. Prostituce však mohla být i nadále trestána jako správní delikt. Trestní zákon zprvu opomíjel prostituci vůbec, až teprve novela provedená zákonem č. 63/1956 Sb., zavedla skutkovou podstatu trestného činu příživnictví - § 188.

Dne 11. září 1957 Československo usnesením vlády č. 968 přijalo další mezinárodní úmluvu, která byla přijata VS OSN dne 2. prosince 1949. Jednalo se o Úmluvu o potlačení a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob. Tato úmluva je dosud platná a zavazuje smluvní státy k tomu, aby nepřijímaly

jakoukoliv právní úpravu, která by de facto znamenala legalizaci prostituce.

V roce 1961 byl přijat zákon č. 60/1961 Sb., přestupkový zákon. V nové právní úpravě již byla zrušena možnost uložení trestu odnětí svobody v rámci správního řízení.

Pojem prostituce se nakrátko (do roku 1965) objevil v posledním trestním zákoně č. 140/1961 Sb., a to ve skutkové podstatě trestného činu příživnictví - § 203. V zásadě to bylo ale ustanovení převzaté z předchozího trestního zákona, ovšem trestní sazba byla navýšena na tři roky.

Další právní úpravy změnily dikci této skutkové podstaty do obecnější roviny a v tomto znění byl v roce 1990 trestný čin příživnictví, v souladu se Ženevskou konvencí o nucené práci, zrušen.

4.1 Současný právní stav

V současné době není otázka prostituce jako sociálně patologického jevu, na který se váže řada sociálních, zdravotních, bezpečnostních a dalších rizik, právním řádem České republiky komplexně řešena (12). Jsou postihovány pouze „doprovodné“ jevy související s prostitucí.

Jak již bylo řečeno jedinou dosud platnou právní úpravou, která byla přijata k regulaci prostituce, je zákon č. 241/1922 Sb. zákonů a nařízení, o potírání pohlavních nemocí, ve znění zákona č. 158/1949 Sb. a zákona č. 88/1950 Sb. Předmět úpravy tohoto zákona byl však novelizacemi významně omezen. Jeho dosud platné znění se omezuje na zákaz zřizování a udržování nevěstinců a na povinnost státní správy zřizovat ústavy, v nichž se

„řemeslným prostitutkám“ zajistí dočasný útulek a příležitost k nápravě.

Snaha regulovat prostituci se však odrazila v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích, který byl novelizován dalšími třemi zákony č. 273/2001 Sb., 450/2001 Sb. a 320/2001 Sb. Významné z tohoto pohledu je ustanovení § 10 písm. b), ve kterém je zakotvena pravomoc obce ukládat různá omezení obecně závaznou vyhláškou k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Vyhláška může stanovit činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci, být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku. Dále povolit vykonávání jmenovaných činností pouze v místech a v čase vyhláškou určených, nebo stanovit na kterých místech v obci jsou takové činnosti zakázány.

Porušení vyhlášky, která stanoví naznačené omezení, může být kvalifikováno jako přestupek podle § 46 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Tedy i prostituci, je-li vykonávána na místech a způsobem, které obecně závazná vyhláška zakazuje, lze kvalifikovat jako přestupek a lze ji postihnout pokutou.

V některých případech může být provozováním prostituce na místě veřejnosti přístupném nebo i veřejně naplněna skutková podstata trestného činu výtržnictví podle § 202 trestního zákona. Stejně tak lze postihovat i některé činy související s prostitucí (trestná činnost páchaná na osobách provozujících prostituci) jako trestný čin kuplířství, obchodování se ženami a další. Do této kategorie negativních jevů souvisejících s prostitucí lze zařadit i sexuální jednání, která mohou ohrozit mravní výchovu dětí a mládeže.

V současném právním řádu je již pojem prostituce užíván, aniž by byl vymezen jeho obsah. Obsah pojmu prostituce proto doposud vymezovala soudní praxe. Jako příklad lze uvést definici uvedenou v rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích - 4 To518/1994 (č. 22/1995 Sb., soudních rozhodnutí a stanovisek) –

„...prostitucí se rozumí pohlavní styk s jinými osobami za úplatu. Pojem „pohlavní styk“ znamená jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Nemusí tedy jít jen o soulož, tedy o přímý styk pohlavních orgánů, ale může jít též o dotyky na jakékoli části těla, onanii nebo vzájemnou onanii. Pojmy „pohlavní styk“ a „soulož“ nelze tedy považovat za synonyma...“.

V zásadě lze tedy shrnout, že prostituce v České republice není povolena, ale ani výslovně zakázána - není trestným činem, jen v některých případech přestupkem.

4.2 Trestné činy související s prostitucí

Prostituce je často doprovázena majetkovou, násilnou nebo mravnostní trestnou činností (12). Některé prostitutky se zaměřují na podnapilé osoby, které ve vhodnou chvíli okrádají. Vyskytují se i případy loupeží na mužích, kteří jsou vylákáni prostitutkou na příhodné místo v terénu nebo do bytu, kde jsou připraveni spolupachatelé prostitutky, vydávající se kupř. za její druhy či manžely, kteří pak v zinscenované žárlivecké scéně napadají oběť prostituce. Při té příležitosti ji okradou nebo volí vydírání za nevěru. Typické pro tuto formu trestné činnosti jsou i známé „uspávačky“ (11), tj. prostitutky, jež podávají před samotným aktem muži nápoj, zpravidla alkoholický, který obsahuje dávku rohypnolu.

Obecně se tedy dá říci, že se na prostituci váže mravnostní, násilná i majetková kriminalita a nejrůznější formy organizovaného

zločinu. Trestná činnost související s prostitucí se obtížně odhaluje a dokazuje. Je to dáno vysokou konspirací ze strany organizátorů prostituce a utajováním ze strany poškozených, kteří se obávají sankcí zločineckých organizací, případně morálního odsouzení svého okolí (11). Svědkyně – poškozené, často mění svoji původní výpověď, zdržují se mimo trvalé bydliště a jsou pro potřeby vyšetřování prakticky nedosažitelné.

Trestnými činy, které s prostitucí přímo souvisejí, jsou tedy *trestný čin kuplířství* - § 204 tr. z., *trestný čin obchodování se ženami* - § 246 tr. z. a *trestný čin zavlčení do ciziny* - § 233 tr.z.

K dalším trestným činům, které se nejčastěji v souvislosti s prostitucí vyskytují, jsou - *ohrožování mravnosti* - § 205 tr. z., *ohrožování mravní výchovy mládeže* - § 217 tr. z., *ohrožování pohlavní nemocí* - § 226 tr. z., *omezování osobní svobody* - § 231 tr. z., *zbavení osobní svobody* - § 232 tr. z., *znásilnění* - § 241 tr. z., *pohlavní zneužívání* - § 242 tr. z., *vydírání* - § 235 tr. z., *loupež* - § 234 tr. z., *maření výkonu úředního rozhodnutí* - § 171 tr. z. a *padělání a pozměňování veřejné listiny* - § 176 tr. z.

Prostituce také patří k základním odvětvím organizovaného zločinu. Oběťmi těchto trestných činů jsou prostituující osoby na straně jedné a zákazníci na straně druhé.

4.3 Prostituce a organizovaný zločin

Podstatou prostituce současné doby je dosažení co největšího zisku, na kterém profituje mnoho osob.

Řada prostituujících osob vykonává prostituci dobrovolně, jak bylo již vzpomenuáno, z komerčních důvodů. Existuje však nemalé procento žen, které jsou k prostituci, pro vysoké zisky kuplířů a

podílejících se osob, donucovány. Kuplíři organizující prostituci mají ve „správě“ zpravidla několik žen, které nutí k prostituci.

Z dlouholeté praxe policie je možné konstatovat, že organizovaná prostituce (a s tím spojené kuplířství) je prováděna skupinou dobře organizovaných pachatelů, vždy s přesně vymezenými úkoly. Práce skupiny se vyznačuje poměrně vysokou mírou plánovitosti. Jako typická forma organizovaného zločinu se však organizování prostituce vyskytuje jen výjimečně, a to zpravidla ve spojitosti s jinou závažnou trestnou činností, např. s obchodováním s lidmi.

Organizovaný obchod s lidmi je jednou z forem organizovaného zločinu, který je zpravidla spjat i s jinými kriminálními aktivitami, např. prodejem drog, organizovanou žebrotou nebo kapesními krádežemi (18). V souvislosti s prací orgánů činných v trestním řízení, poptávkou po konkrétních službách a s počtem konkurentů se stává struktura jednotlivých gangů stále pružnější. Zapojení jednotlivců-specialistů, kteří odvedou konkrétní služby a kteří mohou navíc stát mimo strukturu organizované skupiny, umožňuje takové skupině rychle reagovat na potřeby trhu. Mnohem častěji než dříve se vyskytuje také úzká spolupráce jednotlivých organizovaných skupin, což dovoluje velmi rychlou reorganizaci nelegálních aktivit.

Oběti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování se často vyskytují na ulicích nebo v zařízeních, kde jsou nabízeny komerční sexuální služby (19). Mohou fungovat jako masážní salóny, escort service, modelingové agentury, bary, kluby apod.

4.4 Získávání vhodných obětí

K získávání vhodných obětí k provozování prostituce z řad mladých žen a dívek pachatelé využívají zejména jejich naivity, touhy po dobrodružství a snadném výdělku. V některých případech, když žena odmítne, je používáno i různých forem násilí, včetně vydírání nebo jiných forem donucení (10). Ke klasickým způsobům donucení patří závislost ženy na osobě, která ji „zláká“ k provozování prostituce.

K typickým způsobům získání ženy k prostituci patří (10):

- *Dívky jsou k prostituci nuceny rodiči nebo blízkými příbuznými.* Tento způsob je využíván zejména v sociálně slabých rodinách, kde jsou k prostituci takto nuceny i nezletilé dívky.
- *Privátně prostituující dívky se dostávají po čase do závislosti a pod „ochranu“ pasáků;* jestliže takto odmítají vykonávat prostituci, jsou k ní opět nuceny různými formami donucení.
- *Dívky jsou k prostituci svedeny jinou prostitutkou, zpravidla kamarádkou, a dostanou se do závislosti a vlivu kuplíře.*
- *Po vytipování jsou dívky kontaktovány a s jejich souhlasem zavedeny do prostředí prostitutek* případně jsou po vytipování k prostituci přinuceny a to zpravidla poté, co byly násilně zavlčeny do místa určení k výkonu prostituce a zde prodány pasákovi.

4.5 Rozdělení osob podílejících se na organizaci prostituce a její pravidla

Na organizaci prostituce se nejčastěji podílejí následující osoby (10):

- *Tipař* je osoba, která vyhledává ženy a dívky jako potenciální prostitutky. Soustřeďuje se zejména na kluby, diskotéky, ale

také na osoby prostituující na silnicích nebo v různých sex clubech.

- *Náborář* je osoba, která vytipované dívky kontaktuje a podvodně je najímá na různé finančně atraktivní činnosti, ale ve skutečnosti se je snaží získat k provozování prostituce.
- *Dopravce* zajišťuje přepravu dívek na místo určení, kde provozují prostituci. Náborář a dopravce bývá velmi často jedna a tatáž osoba.
- *Pasák*, kuplíř je osoba, která nutí ženu k prostituci, a to i za použití násilí, vybírá zisk, organizuje „práci“ prostitutek, vymezuje jejich rajon, hlídá je a často vystupuje i jako „ochránce prostitutek.
- *Hlídač aut* osoba, která hlídá auto zákazníka po dobu, co je mu poskytována sexuální služba. Nejde o typickou činnost, zastoupení tohoto člena organizované skupiny je závislé na místě, ve kterém je prostituce poskytována.
- *Poskytovatelé klíčů* jsou osoby, které za provizi nebo úplatu půjčují k provozování prostituce svůj byt.
- *Dohazovači* jsou osoby, které kontaktují potenciální zákazníky. Provizi získávají od prostitutky, kuplíře nebo od zákazníka.
- *Padělatelé* jsou osoby, které zhotovují falešné doklady pro dívky určené k obchodu do zahraničí.

Stanovení „pravidel“ prostituce je různé. Liší se zejména s ohledem na místo, kde je prostituce vykonávána. Ženy, které provozují prostituci v hotelích, privátně nebo jiných objektech na vysoké úrovni, zpravidla uzavřou dohodu s kontaktní osobou, která obvykle „funguje“ jako dohazovač (vrátný, recepční, taxikář, majitel bytu apod.), S ní se pak dělí o část svého výdělku.

U ostatních žen a dívek je situace podstatně horší. Jsou seznámeny se základními pravidly komunikace s kuplířem, pravidly

prostitute, stanoveným podílem, který musí kuplíři odvést. Někdy jsou dívkám stanovovány minimální limity „zákazníků“ tak, aby byl uspokojen zisk kuplíře (10). Mnoho dívek je zejména v počáteční fázi donucováno k provozování prostitute násilím. Součástí donucení bývá i znásilnění ženy kuplířem a jeho společníky.

Donucené ženy bývají omezovány na svobodě, na místo prostitute jsou odváženy, tam hlídány, po vykonané „práci“ opět odvezeny na ubytovnu a tam opět hlídány.

Při klasickém způsobu prostitute ceny sjednávají a peníze inkasují kuplíři. Cena je obvykle pevně stanovena za jednotlivé sexuální služby. Dívka získává z peněz zákazníka cca 50 %. Cena za prostituci se řídí nejenom rozsahem sexuálních služeb, ale i atraktivností dívky, jejím věkem a celkovým vzhledem. Dívky bývají na jednom místě při organizované prostituci přibližně dva měsíce, pak mění své působiště, protože se již stávají příliš známé a ztrácejí na atraktivnosti (20). Bývají proto i prodány jinému kuplíři nebo do zahraničí.

4.6 Přístup k oběti obchodování s lidmi

Trestní systém se o oběť nelegálního obchodování s lidmi zajímá pouze z hlediska její hodnoty jako svědka trestného činu. Ženy často nenaléhají na postih pachatelů proto, že se bojí, aby ony samy nebyly nakonec postiženy orgány činnými v trestním řízení za to, co se jim stalo. Oběť obchodování je totiž sama často pachatelkou trestného činu nebo přestupku, neboť v okamžiku, kdy žena, která je v zemi nelegálně (ačkoli to nemusí být její vina), oznámí na policii, že byla předmětem obchodování, začne se celý systém trestní justice zabývat právě skutečností, která je pro něj v danou chvíli podstatná - nelegálním pobytem ženy v dané zemi (21). Skutečnost, že v okamžiku, kdy žena trestný čin ohlásí a

uvede pachatele, je vystavena daleko většímu a závažnějšímu nebezpečí než předtím, je pro orgány činné v trestním řízení většinou problémem druhotným. Trestní řízení může navíc vést ke stigmatizaci ženy v jejím vlastním sociálním prostředí, např. pokud je k vyšetřování činu nutné získávat informace z prostředí, z kterého žena pochází.

Trvá-li žena na trestněprávním postihu pachatele, vystavuje se tak potenciálně dvojímu nebezpečí - represím ze strany pachatele či pachatelů (velmi často chybí např. přiměřená ochrana svědků), anebo obtěžování ze strany státních orgánů (zejména v zemích, kde je prostituce kriminalizována). Bude-li žena v takových případech vypovídat a spolupracovat s policií bez řádně zaručené ochrany proti těmto represím, vystavuje se tak značnému riziku. Obecně je možno říci, že ženy, které se staly oběťmi obchodování se ženami, jsou chápány většinou jako pasivní oběti a je jim upírána možnost podílet se na hledání řešení daného problému.

Přístup k oběti prostituce se liší podle typu instituce (21). Podle možností a typu instituce, která se obchodováním se ženami zabývá, je nutno problém chápat dvojím způsobem:

- jako společenský problém, který je třeba řešit - trestněprávní přístup státu,
- jako problém konkrétní oběti, které je třeba poskytnout podporu a pomoc - přístup nevládních organizací.

Z toho vyplývá, že řešení problému obchodování se ženami je úkolem státu, který jej plní zejména pomocí systému trestní justice - zpřísněné legislativy, delších a přísnějších trestů a sankcí, rozšíření národní a mezinárodní spolupráce a efektivnějšího stíhání pachatelů.

Strategie práce nevládních organizací je primárně orientována na pomoc konkrétním obětem obchodování se ženami. V centru jejich pozornosti stojí jedinec, kterému je třeba poskytnout podporu zahrnující zejména bezplatnou právní pomoc, psychickou podporu a lékařské ošetření, ošacení, azylové ubytování, pomoc při vyřizování nezbytných dokumentů apod.

Ukončit nedobrovolnou prostituci je v podstatě možné jen dvěma způsoby. Podaří-li se dívce utéci, nebo podaří-li se jí oklamat hlídače a věc oznámit na policii (např. dopisem, telefonátem nebo ve spolupráci se zákazníkem). K ukončení nedobrovolné prostituce pak může dojít výjimečně i tak, že dívka je zajištěna policií v rámci pátrání po jejím pobytu nebo v souvislosti s kontrolou cizinecké a pohraniční policie a pak vyhoštěna z republiky. Jestliže se poté dostane zpět do moci kuplíře, následky bývají tragické.

5. Formy eliminace prostituce

V zásadě existují tři přístupy k řešení problematiky prostituce (22):

- *Reglementační (regulační) přístup* – prostituci trpí, respektive legalizuje, současně ji ale podřizuje státnímu dozoru a kontrole, včetně navazujících opatření.
- *Aboliční přístup* – neřeší problém prostituce jako takové a právně ji zcela ignoruje. Zaměřuje se však na postih jevů, které ji provázejí, např. násilná trestná činnost.
- *Represivní přístup* – prostituci jako takovou zakazuje a její případný výskyt trestá.

U způsobů eliminace prostituce je však nezbytné striktně odlišovat dobrovolnou prostituci, jakožto svobodné rozhodnutí vydělávat si na živobytí svým vlastním tělem, a nucenou prostituci, jakožto důsledkem obchodování s lidmi, kterou nelze za žádných okolností tolerovat.

Dobrovolnou prostituci nelze řešit represivně, zakázat ji a trestat výkon její činnosti – takový způsob nevede nikdy k jejímu vymýcení ani ke snížení nabídky nebo poptávky po této službě.

I přes různost názorů na problematiku řešení prostituce k ní převažuje ve společnosti negativní postoj a prostituce je hodnocena jako amorální jev poškozující pověst České republiky v zahraničí. Negativně je vnímána i otevřenost prostituce a veřejná přístupnost na mezinárodních tazích silnic I. třídy.

Převládá však nechuť podřídít provozování prostituce zákonným pravidlům, která by chránila společnost, a zejména však mládež, před sociopatogenními vlivy prostituce a před různými pohlavními chorobami.

Z právního hlediska provozování prostituce není trestným činem. Trestným však může být související jednání, např. krádeže, loupeže, nakažení pohlavní chorobou, ohrožení mravní výchovy mládeže (v případě, že je prostituce vykonávána před dětmi), eventuálně lze uvažovat o výtržnictví, a to v případě, že soulož je vykonávána veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném. To jsou však hypotetické trestněprávní závěry, které nejsou v praxi frekventované.

5.1 Postoj státu a Návrh věcného záměru zákona o regulaci prostituce

Současný aboliční přístup státu k prostituci je nedostačující. Zahraniční zkušenosti ukázaly (Rakousko, Nizozemí, Maďarsko), že je nezbytné opustit tento překonaný přístup a přijmout přístup reglementační – regulační (22). Při úvahách o regulaci prostituce v České republice je však třeba vzít v úvahu že Česká republika je vázána mezinárodními závazky. Je to především dříve zmíněná Úmluva o potlačení a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob. Tato úmluva zavazuje smluvní státy k tomu, aby nepřijímaly jakoukoliv právní úpravu, jejímž důsledkem by byla legalizace prostituce.

Ministerstvo vnitra vypracovalo *návrh věcného záměru zákona o regulaci prostituce* (23), jehož důsledkem by mělo být vypovězení závazné mezinárodní smlouvy a přijetí zákona, který bude obsahovat obecně platná pravidla regulace prostituce, podmínky jejího provozování a tedy i podmínky její účinné kontroly.

Návrh věcného záměru zákona o regulaci prostituce byl rozeslán do mezirezortního připomínkového řízení dne 10. října

2003. Po vypořádání připomínkového řízení byl zaslán k projednání vládou ČR.

5.2 Cíle Návrhu věcného záměru zákona o regulaci prostituce

Návrh nové právní úpravy (23) sleduje zejména tyto cíle:

- oddělit legální a nelegální (dobrovolnou a nedobrovolnou) prostituci a minimalizovat počet osob, které jsou k prostituci nuceny násilím,
- založit možnost ochrany ohrožených osob před zneužíváním a obchodováním za účelem sexuálního vykořisťování,
- stanovit podmínky, za nichž bude možné prostituci vykonávat,
- stanovit pravidla pro provozování prostituce na veřejně přístupných místech, v objektech a místech k tomu určených,
- stanovit podmínky, za kterých je možné vykonávat prostituci jako podnikání,
- zakázat vykonávání prostituce osobám mladším 18 let,
- omezit pravidelnými zdravotními prohlídkami těchto osob šíření pohlavně přenosných a jiných nakažlivých chorob,
- vytvořit možnost postihu osob, které budou konat v rozporu s navrhovanou právní úpravou,
- eliminovat případy narušování veřejného pořádku v souvislosti s vykonáváním prostituce,
- zavést a zajistit evidenci osob legálně provozujících prostituci,
- omezit trestní a další protiprávní činnost, která souvisí s prostitucí.

Cílů sledovaných navrhovanou právní úpravou nelze dosáhnout s využitím stávajících právních norem. Oblast prostituce a jevů s ní souvisejících je natolik široká, že jednoznačně nekoresponduje s žádným dosud platným zákonem. Proto byla zvolena cesta samostatného zákona, která se jeví jako

efektivnější a přehlednější než dílčí novelizace jednotlivých právních předpisů.

5.3 Vymezení pojmu prostituce

Podle věcného návrhu zákona by byl pojem prostituce vymezen následovně:

„Prostitucí je soustavné a úplatné poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb, pokud při nich dochází k přímému fyzickému kontaktu.“

Navrhované vymezení prostituce ve shodě s dříve citovanou judikaturou by tedy postihlo všechny případy vykonávání sexuálních služeb - od soulože přes další formy uspokojování pohlavního pudu. Mohlo by jít též o dotyky na jakékoli části těla, onanii nebo vzájemnou onanii, sadomasochistické praktiky za použití předmětů a nástrojů, až po tzv. „erotické masáže“. Z definice vyplývá, že prostitucí by nebyl striptýz ani sex po telefonu, protože účelem věcného záměru není regulovat tu činnost, která není spojena se zdravotními riziky, veřejným pohoršením ani se závažnou trestnou činností.

5.4 Podmínky k výkonu prostituce

Prostituci by podle věcného návrhu zákona mohli vykonávat na našem území občané České republiky. Cizinci pouze v případě, že by jim bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání nebo povolení k trvalému pobytu. Vzhledem k tomu, že Česká republika je členským státem EU, občané ostatních členských zemí by měli stejné postavení jako občané ČR.

Pro vykonávání prostituce jsou v návrhu stanoveny následující podmínky:

- dosažení 18-ti let,
- plná způsobilost k právním úkonům,
- trestní bezúhonnost (vztahuje se pouze na násilné trestné činy),
- zdravotní způsobilost,
- dobrovolnost.

Prostituce by mohla být vykonávána na základě osvědčení. K žádosti na získání osvědčení by bylo nutné přiložit doklad o zaplacení správního poplatku, platný lékařský posudek, výpis z trestního rejstříku a prohlášení o tom, že žádost je učiněna dobrovolně. Osoba, která by nebyla občanem České republiky nebo členského státu EU, by dále musela předložit povolení k trvalému pobytu nebo vízum k pobytu nad 90 dnů udělené za účelem podnikání.

Žádost by se podávala u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu by žadatel hodlal tuto činnost vykonávat - je tedy možné, že jedna osoba by byla držitelem několika osvědčení. Platnost osvědčení je navrhována na 1 rok, správní poplatek pak na 2000 Kč.

Pouliční prostituce by byla regulována tím způsobem, že zákon stanoví místa, kde by bylo zakázáno nabízení pouliční prostituce, např. dětská hřiště, školská a zdravotnická zařízení, silnice I. třídy apod. Obce by měly mít možnost stanovit vyhláškou další místa, na která by se zákaz nabízení prostituce mohl vztahovat.

Prostituce by nebyla živností, ale samostatně výdělečnou činností. Osoby vykonávající prostituci by byly povinny platit daň

z příjmu fyzických osob, ale také pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Každá osoba oprávněná k výkonu prostituce by byla povinna absolvovat pravidelné lékařské prohlídky, a to 1x za měsíc. Lékař by zaznamenal zdravotní způsobilost na příslušné období do osvědčení.

Návrh svěřuje obcím v oblasti samostatné působnosti velmi rozsáhlou pravomoc v rozhodování o zařízeních pro výkon prostituce, tzv. nevěstincích, kdy váže existenci takového zařízení na povolení obce.

Provozovatelé zařízení pro výkon prostituce by museli splňovat následující podmínky:

- dosažení věku 21 let,
- trestní bezúhonnost (týká se v zákoně vyjmenovaných trestných činů),
- povolení obce k provozování zařízení na jejím území.

Provozovatelé by platili obci místní poplatek do výše 200 tis. Kč ročně - výše by závisela na kapacitě zařízení.

Tato zařízení by musela splňovat požadavky kladené na ubytovací zařízení třídy klasifikované třemi hvězdičkami, např. hygienické zařízení přístupné z předsíně apod.

Osoba vykonávající prostituci v rozporu se zákonem by se dopustila přestupku. Podle míry závažnosti takového jednání by mohla být uložena pokuta, jejíž horní hranice by se pohybovala v rozmezí od 5 tis. Kč (např. nepředložení osvědčení na žádost kontrolního orgánu) do 15 tis. Kč (výkon prostituce bez osvědčení, bez platného lékařského posudku atd.). Osoby, které by

vykonávaly prostituci bez osvědčení by mohly být stíhány za trestný čin nedovoleného vykonávání prostituce za předpokladu, že by se tohoto jednání dopustily opětovně.

Provozovatelům zařízení pro výkon prostituce by mohla být uložena pokuta až do výše 100 tis. Kč (např. za umožnění prostituce v zařízení osobám, které nemají osvědčení).

Na konec rozboru vládního návrhu zákona o regulaci prostituce uvádím tabulku Internetového průzkumu s odpověďmi na otázku – souhlasíte se státem v jeho snaze regulovat prostituci (24)?

Závěr z ní vyplývající je více než zřejmý a stát by proto neměl otálet a neutěšený stav prostituce v České republice řešit.

Prostituce		
Souhlasíte se státem v jeho snaze regulovat prostituci ?		
ano, bez výhrad		46%
ano, ale je to zbytečná snaha		26%
ne v této podobě		17%
ne, je to důležitá součást kultury		4%
žijeme v demokracii, ať každý dělá co uzná za správné		7%
Celkem hlasů:		46

Závěr

Prostituce ve svém vývoji velice citlivě reaguje na různé změny v životě společnosti, je jevem dynamickým a snadno se modifikujícím. Možná i proto přežila dlouhá staletí, dobu represí i rozkvětu.

Je nepochybné, a nakonec i z textu práce vyplývá, že v občanském soužití prostituce působila a působí značné potíže. S ohledem na rozbor problémů a nastínění možností jejich řešení v částech třetí až páté, lze proto říci, že prostituci je nezbytné regulovat. Bylo by však nesmyslné domnívat se, že právní úprava sama o sobě, ať již represivní či regulační, zabezpečí kontrolu prostituce a zbaví ji všech negativních jevů jako jsou kriminalita a pohlavní choroby. Nicméně stav právního vakua, jaký momentálně vládne v České republice v oblasti problematiky prostituce, je již dále neudržitelný.

Stejně tak, jako jsou pokusy o zákaz a kriminalizaci prostituce neúčinné, je nebezpečné ponechat prostituci vyvíjet se samostatně, nahodile a bez jakéhokoliv pokusu o její řízení ze strany státu. Byť se mnoho pokusů o eliminaci nebo regulaci prostituce ukázalo jako neúčinné, a ačkoliv lze s jistotou tvrdit, že represe sama o sobě není cestou k eliminaci prostituce, je v zájmu společnosti, alespoň se pokusit prostituci regulovat a s ní spojené negativní průvodní jevy eliminovat.

Pomocí zákona, který by dal prostituci jasná pravidla by se mohlo podařit vytlačení prostituce od škol a dětských hřišť a stejně taky by mohlo dojít k poklesu výskytu pohlavních chorob a trestné činnosti s prostitucí související.

Také snaha státu uznat tuto činnost jako „práci“, tzn. osoby ji vykonávající registrovat, výdělek zdanit a podrobit placení sociálního a zdravotního pojištění se zdá být velmi rozumná. Není jediný důvod k tomu, aby prostitutka, která si vydělá v současné době na ulici víc než je průměrná měsíční mzda, pobírala ještě sociální dávky v nezaměstnanosti a byla tak placena nadvakrát. Jednou z peněz zákazníka a jednou z peněz nás všech.

Prací se myslím povedlo splnit cíl stanovený v úvodu, tedy stručně přiblížit historii prostituce, její jednotlivé druhy a právní stav, který se k prostituci váže. Dále pak rozkrýt organizaci prostituce a identifikovat její účastníky. Práce také v souhrnu informuje o zdravotních a sociálních rizicích, jež s prostitucí souvisejí a vysvětluje tak, proč je prostituce nazývána sociálně patologickým jevem. V neposlední řadě je v práci poukázáno na důsledky prostituce pro společnost a v páté kapitole jsou nastíněny možnosti, které má stát k tomu, aby se s prostitucí vypořádal.

Považovat tuto práci za komplexní shrnutí celé problematiky by bylo velmi troufalé a nejspíš i bláhové, neboť problematika prostituce je natolik obsáhlá, že ji nelze vtěsnat do několika stran. Práce nastiňuje problematiku především heterosexuální prostituce a její ucelený přehled.

Resumé

Práce si klade za cíl seznámit s prostitucí jako jevem, který je starý jako lidstvo samo. S problémy, které tyto fenomén lidstvu přináší i se způsoby řešení tohoto sociálně patologického jevu.

V první kapitole práce stručně postihuje dějiny a vývoj tohoto fenoménu ve světě i v České republice.

Druhá kapitola je zaměřena na rozdělení a formy prostituce.

Třetí kapitola stručně shrnuje problémy související s prostitucí a vysvětluje tak, proč je tento jev nazýván sociálně patologickým.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na vztah práva k prostituci. Vývoj právních norem týkajících se prostituce, přibližuje mezinárodní smlouvy jimiž je Česká republika vázána a vymezuje přístup trestního aparátu k oběti trestného činu obchodování s lidmi. Tato kapitola také umožňuje seznámit se se základní organizační strukturou organizovaného zločinu vázaného na prostituci a jeho aktéry.

V páté kapitole jsou pak stručně shrnuty možnosti eliminace prostituce a současný přístup České republiky k této problematice. Dále je kapitola zaměřena na chystaný Návrh věcného záměru zákona o regulaci prostituce.

Anotace

Práce je zaměřena na prostituci jako nezničitelný fenomén, který s sebou přináší mnohá sociální a zdravotní rizika. Cílem práce bylo vysvětlit podstatu prostituce a navrhnout možná řešení tohoto sociálně patologického jevu.

Klíčová slova

prostituce, právo, organizovaný zločin, zdraví, sociální rizika, eliminace

Annotation

The work is aimed at the prostitution as indestructible phenomenon which brings many social and health risks. Main task of the work was to explain the substance of the prostitution and to suggest possible solution of this social – pathological problem.

Key words

prostitution, right, organized crime, health, social risks, elimination

Literatura a prameny

1. Chmelík, J. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*, 1. vyd., Praha: Portál, 2003, 201 s. ISBN 80-7178-739-6.
2. Bishop, C. *Lidský duch a sexualita*, 1. vyd., Praha: Knižní klub, Práh, 1997, 184 s. ISBN-80-85809-63-X.
3. Divour, P. *Dějiny prostituce*, 1. vyd. Olomouc: Fontána, 2003, 185 s., ISBN 80-7336-056-X.
4. Lewinsohn, R. *Světové dějiny sexuality*, 2. dopl. vyd., Praha: Naše vojsko, 1992, 298 s. ISBN 80-206-0071-X.
5. Bassermann, L. *Nejstarší řemeslo : Kulturní dějiny prostituce*, 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1993, 333 s. ISBN 80-204-0363-9.
6. Lenderová, M. *Chytila patrola aneb Prostituce za Rakouska a republiky*, 1. vyd., Praha: Karolinum, 2002, 219 s. ISBN 80-246-0379-9.
7. Francek, J. *Zločin a sex v českých dějinách*, 1. vyd., Praha: Rybka Publisher, 2000, 260 s. ISBN 80-86182-29-0.
8. Brouk, B. *Lidská duše a sex*, 1. vyd., Praha: Odeon, 1992, 144 s. ISBN 80-207-0406-X.
9. Chmelík, Jan. Prostituce, její charakteristika a právní aspekty. *Kriminalistika* [online]. 2003, roč. 36, č. 3 [cit. 2005-03-29]. Dostupné na Intranetu Policie ČR <http://10.2.31.131/casopisy/kriminalistika/2003/03_03/prostit.html>.
10. *Policie ČR okresní ředitelství Cheb* (domovská stránka) [online]. Cheb: PČR [cit. 2005-03-29]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <http://www.ch.zc/krimi/tym/prostituce_cheb.asp>.
11. Usnesení vlády České republiky ze dne 14. dubna 1999 č. 331 k Rozboru problémů souvisejících s prostitucí a vymezení podmínek jejich systémového řešení, *Ministerstvo vnitra* (domovská stránka) [online]. Praha: MVČR [cit. 2005-04-01]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <<http://10.2.31.131/prevence/priority/prostituce/index.html>>.
12. *Ministerstvo vnitra, prevence kriminality* (domovská stránka) [online]. Praha: MVČR [cit. 2005-04-04]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <<http://10.2.31.131/prevence/priority/prostituce2/pril2.html>>.
13. Ústav zdravotnických informací a statistiky (domovská stránka) [online]. Praha: [cit. 2005-02-21]. Dostupné na Internetu ČR <<http://www.uzis.cz/cz/dps/index.html>>.
14. *Světová zdravotnická organizace* (domovská stránka) [online]. Praha: [cit. 2005-02-21]. Dostupné na Internetu ČR <<http://www.who.ind/hiv/toolkit/sw>>.
15. Prostituce – možné varianty postupu Policie ČR, *Policie ČR, Služba kriminální policie a vyšetřování Praha* (domovská stránka) [online]. Praha: PČR [cit. 2005-04-05]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <<http://uskpv.str.aa/texty/metodiky/prostituce.htm>>.

16. Česko. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 1990, s. 0810.
17. Česko. Zákon č. 283/1991 Sb., o policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 1991., s. 1180.
18. Nožina, M. *Mezinárodní organizovaný zločin*, 1. vyd., Praha: Livingstone, 1997, 256 s. ISBN 80-85917-35-1.
19. Gödtel, R. *Sexualita a násilí*, 1. vyd., Praha: Český spisovatel, 1994, 192 s. ISBN 80-202-0512-8.
20. Problematika obchodování s lidmi [online]. *Ministerstvo vnitra ČR, Odbor bezpečnostní politiky Praha* (domovská stránka)., [cit. 2005-03-29]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <http://www.let.aa/obp/obchod_lidi/situaceCR.html>.
21. La Strada (domovská stránka), [online], Praha: La Strada [cit. 2005-03-29]. Dostupné na internetu ČR <<http://www.strada.cz/>>.
22. Otázky týkající se věcného záměru zákona o regulaci prostituce, Ministerstvo vnitra ČR (domovská stránka) [online]. c 2003, Praha: MV ČR [cit. 2005-03-29]. Dostupné na Internetu ČR <http://web.mvcr.cz/rs_atlantic/ftp/odbor/bezp_pol/dokument/prost.html>.
23. Návrh zákona o regulaci prostituce. *Ministerstvo vnitra* (domovská stránka) [online]. Praha: MVČR [cit. 2005-03-05]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <http://www.let.aa/prvni_nm/vlada/prostituce/html/navrh.htm>.
24. Ankety [online]. 2003, c 2003 [cit. 2005-02-21], dostupné na Internetu ČR <<http://nazory.fin.cz/ankety/ankety.asp>>.
25. Informace o lidské sexualitě. *Sexus* [online]. 2005, c 2000 – 2004 [cit. 2005-02-21], dostupné na Internetu ČR <<http://www.sexus.cz/tema/453-prostituce.html>>.
26. Mithölnner, M. *Erotika a paragrafy*, 1. vyd., Havlíčkův brod: Grada Publishing, 1999, 136 s. ISBN 80-7169-691-9.
27. Čermák, M. *Povolání: Děvka*, 1. vyd., Praha: Rozmluvy, 1992, 95s. ISBN 80-85336-26-X.
28. Gasserová, M. *Příběh prostitutky*, 1. vyd., Praha: Euromedia Group, 2001, 136 s. ISBN 80-7202-849-9.
29. Nedvěd, F. *Extrémní sex*, 1. vyd., Praha: Euromedia Group, 1999, 144s. ISBN 80-242-0201-8.

30. Usnesení vlády České republiky ze dne 15. listopadu 2000 č. 1145 k Návrhu opatření k řešení problémů souvisejících s prostitucí, *Ministerstvo vnitra* (domovská stránka) [online]. Praha: MVČR [cit. 2005-04-01]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <<http://10.2.31.131/prevence/priority/prostituce2/index.html>>.
31. Vyhláška města Chebu č. 592/1999, o boji proti pouliční prostituci, *Policie ČR okresní ředitelství Cheb* (domovská stránka) [online]. Cheb: PČR [cit. 2005-03-29]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <http://www.ch.zc/krimi/tym/vyhlaska_cheb.asp>.
32. Česko. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 1961, s. 0465.
33. Česko. Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 1962, s. 1023.
34. Česko. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů*. 2000, s. 1737.
35. Proaktivní přístup policie k odhalování a vyšetřování případů obchodování s lidmi za účelem jejich sexuálního vykořisťování. *Policista* [online]. 2003, č. 6., [cit. 2005-04-04]. dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <<http://10.2.31.131/casopisy/policista/2003/06/obchod.html>>.
36. Vaničková, Eva. Postoje a názory dětí školního věku týkající se prostituce/dětské prostituce [online]. *Služba kriminální policie a vyšetřování Cheb* (domovská stránka)., 2004 [cit. 2005-04-04]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <http://www.ch.zc/krimi/tym/vanickova_studie.asp>.
37. Želázko, Petr. Mravnost a sexuální úchytky, příloha č. 1 k Policejnímu věstníku č. 3/1999, *Policie ČR, Služba kriminální policie a vyšetřování Praha* [online]. Praha: P ČR [cit. 2005-04-05]. Dostupné na Intranetu Policie ČR: < link http://uskpv.str.aa/info/vestnik/r99/r99_3/v99_3G1.htm>.
38. Prevence kriminality, *Ministerstvo vnitra ČR* (domovská stránka) [online]. Praha: MV ČR [cit. 2005-03-29]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <<http://10.2.31.131/prevence/zpravy/2002/brno.html>>.
39. Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2003, *Ministerstvo vnitra ČR* (domovská stránka) [online]. Praha: MV ČR [cit. 2005-04-11]. Dostupné na Intranetu Ministerstva vnitra ČR: <http://10.2.31.131/dokumenty/bezp_si03/zprava03.doc>.

ZÁKON
ze dne2005
o regulaci prostituce

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Předmět úpravy

V A R I A N T A I

Tento zákon stanoví podmínky, za nichž může být oprávněnými osobami nabízena nebo vykonávána prostituce a za nichž mohou být provozována zařízení určená k vykonávání prostituce (dále jen „zařízení“), a kontrolu jejich dodržování.

V A R I A N T A II

(1) Tento zákon stanoví podmínky, za nichž může být oprávněnými osobami nabízena nebo vykonávána prostituce a za nichž mohou být provozována zařízení určená k vykonávání prostituce (dále jen „zařízení“), a kontrolu jejich dodržování.

(2) Prostitucí je úplatné poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb, pokud při nich dochází k přímému fyzickému kontaktu mezi osobou, která tyto služby poskytuje, a osobou, která jich využívá.

§ 2

Osoby oprávněné k nabízení nebo vykonávání prostituce

(1) Prostituci smí nabízet nebo vykonávat pouze fyzická osoba, které bylo uděleno oprávnění k nabízení nebo vykonávání prostituce (dále jen „oprávnění“) a která má platné osvědčení o zdravotní způsobilost k vykonávání prostituce (dále jen „zdravotní způsobilost“).

(2) Udělení oprávnění se prokazuje průkazem. Průkaz je veřejnou listinou.

§ 3

Oprávnění

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností udělí oprávnění žadateli, který

- a) je starší 18 let,
- b) je státním občanem České republiky nebo státním občanem státu, jehož státní občané mají podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena, právo podnikat nebo vykonávat hospodářskou činnost na území České republiky za stejných podmínek jako státní občané České republiky,
- c) je způsobilý k právním úkonům,
- d) je trestně zachovalý (§ 4),
- e) je zdravotně způsobilý (§ 9),
- f) je zdravotně pojištěný.

(2) Téže osobě lze udělit více oprávnění, nebudou-li udělena týmž obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

§ 4

Za trestně zachovalého se pro účely udělení oprávnění nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za nedovolené ozbrojování, kuplířství, obchodování s dětmi, vraždu, úmyslné ublížení na zdraví, omezování osobní svobody, zbavení osobní svobody, zavlčení do ciziny, loupež, vydírání,

znásilnění, pohlavní zneužívání, obchodování s lidmi nebo účast na zločinném spolčení, pokud se na něj nehledí jako by nebyl odsouzen.

Žádost o udělení oprávnění

§ 5

(1) Žadatel v žádosti o udělení oprávnění uvede své jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu; v případě, že žadatel není občanem České republiky, uvede jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození, státní občanství a adresu místa pobytu na území České republiky. V žádosti o udělení oprávnění si žadatel nechá osvědčit zdravotní způsobilost (§ 9).

(2) K žádosti o udělení oprávnění žadatel připojí

- a) platný doklad o zdravotním pojištění nebo jeho úředně ověřenou kopii,
- b) výpis z evidence Rejstříku trestů; pokud žadatel pobýval v posledních třech letech více než 6 měsíců nepřetržitě na území jiného státu, předloží také výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný příslušným soudním nebo správním orgánem tohoto státu. Nevydává-li tento stát výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad, předloží fyzická osoba prohlášení o trestní zachovalosti ve smyslu § 4, učiněné před notářem nebo orgánem veřejné moci tohoto státu. Tyto doklady nesmí být starší 3 měsíců,
- c) doklad o zaplacení správního poplatku,
- d) 2 fotografie o rozměru 35 x 45 mm, odpovídající současné podobě žadatele a splňující požadavky na technické provedení stanovené prováděcím právním předpisem.

(3) Vzor žádosti o vydání oprávnění stanoví prováděcí právní předpis.

§ 6

(1) Žadatel, který není občanem členského státu Evropské unie, je povinen k žádosti o udělení oprávnění připojit kromě náležitostí uvedených v § 5 odst. 2 úředně ověřenou kopii víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání nebo povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k pobytu¹⁾.

(2) Žadatel, který není státním občanem České republiky, je povinen k žádosti o udělení oprávnění dále připojit výpis z evidence trestů nebo rovnocenný doklad vydaný příslušným soudním nebo správním orgánem státu, jehož je občanem. Ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) platí obdobně.

§ 7

Platnost oprávnění

(1) Oprávnění se vydává s dobou platnosti 1 rok.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který oprávnění udělil, na žádost prodlouží jeho platnost o 1 rok, splňuje-li žadatel podmínky podle § 3 odst. 1. Vzor žádosti o prodloužení platnosti oprávnění stanoví prováděcí právní předpis.

(3) Platnost oprávnění skončí

- a) uplynutím doby, na niž bylo uděleno,
- b) oznámením ztráty nebo odcizení průkazu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který ho vydal,
- c) smrtí jeho držitele nebo prohlášením za mrtvého,
- d) dnem právní moci rozhodnutí soudu, kterým je jeho držitel uznán vinným ze spáchání některého z činů uvedených v § 4,
- e) dnem právní moci rozhodnutí soudu, kterým je jeho držitel zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je jeho způsobilost k právním úkonům omezena,
- f) zánikem zdravotního pojištění jeho držitele,
- g) dnem právní moci rozhodnutí, kterým byla jeho držiteli zrušena platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání nebo platnost povolení k dlouhodobému pobytu nebo platnost povolení k pobytu¹⁾,

¹⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- h) pozbytím státního občanství České republiky nebo státu, jehož státní občané mají podle mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena, právo podnikat nebo vykonávat hospodářskou činnost na území České republiky za stejných podmínek jako státní občané České republiky,
- i) dnem právní moci rozhodnutí o odnětí oprávnění.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne o odnětí oprávnění, jestliže

- a) se jeho držitel stal trvale zdravotně nezpůsobilý prostituci vykonávat,
- b) bylo vydáno na základě nesprávných nebo nepravdivých údajů,
- c) průkaz obsahuje neoprávněně provedené změny nebo nesprávné údaje,
- d) průkaz je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost,
- e) došlo u jeho držitele k podstatné změně podoby,
- f) o to jeho držitel požádá.

(5) Jestliže oprávnění bylo odňato podle odstavce 4 písm. a), b) nebo e) anebo jako sankce za přestupek podle § 18 odst. 1 písm. g), skončí platnost všech oprávnění, která byla držiteli udělena.

§ 8

Náležitosti průkazu

(1) Průkaz obsahuje

- a) označení obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vydal,
- b) datum vydání,
- c) datum skončení platnosti oprávnění,
- d) evidenční číslo,
- e) fotografii jeho držitele,
- f) otisk úředního razítka a podpis oprávněné úřední osoby.

(2) Vzor průkazu stanoví prováděcí právní předpis.

§ 9

Zdravotní způsobilost

(1) Zdravotní způsobilost se osvědčuje otiskem razítka zdravotnického zařízení a podpisem lékaře v průkazu. Pro účely udělení oprávnění, popřípadě prodloužení jeho platnosti se zdravotní způsobilost osvědčuje otiskem razítka zdravotnického zařízení a podpisem lékaře v žádosti o vydání oprávnění, popřípadě v žádosti o prodloužení jeho platnosti.

(2) Zdravotní způsobilost osvědčí na základě výsledku lékařské prohlídky a dalších vyšetření stanovených prováděcím právním předpisem lékař s příslušnou specializací stanovenou prováděcím právním předpisem (dále jen „posuzující lékař“). K osvědčení zdravotní způsobilosti pro účely udělení oprávnění, popřípadě prodloužení jeho platnosti se vyžaduje též výpis ze zdravotnické dokumentace registrujícího praktického lékaře²⁾; pokud žadatel nebo držitel oprávnění takového lékaře nemá, vyžaduje se výpis ze zdravotnické dokumentace lékaře, který žadateli nebo držiteli oprávnění poskytuje obdobnou péči. Registrující praktický lékař nebo lékař poskytující obdobnou péči je povinen žadateli nebo držiteli oprávnění výpis ze zdravotnické dokumentace vydat.

(3) Platnost osvědčení o zdravotní způsobilosti je 1 měsíc ode dne vydání. Platnost osvědčení o zdravotní způsobilosti vydaného pro účely udělení oprávnění je 3 měsíce ode dne vydání.

(4) Držitel oprávnění je oprávněn změnit posuzujícího lékaře nejvýše jednou za rok.

§ 10

Povinnosti lékaře

Lékař, který zjistí, že držitel oprávnění trpí závažnou nemocí, pro kterou není trvale zdravotně způsobilý vykonávat prostituci, je povinen neprodleně informovat o této skutečnosti obecní úřad obce

²⁾ Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

s rozšířenou působností, který oprávnění udělil. Lékař současně o této skutečnosti písemně vyrozumí posuzujícího lékaře.

Práva a povinnosti držitele oprávnění

§ 11

(1) Držitel oprávnění je oprávněn vykonávat prostituci pouze

- a) v zařízení, nebo
- b) v prostorách, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení, a v nebytových prostorách, které je osoba využívající služeb držitele oprávnění oprávněna užívat.

(2) Držitel oprávnění je oprávněn nabízet nebo vykonávat prostituci pouze ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který oprávnění udělil. V případech uvedených v odstavci 1 písm. b) je oprávněn prostituci vykonávat i mimo tento správní obvod.

§ 12

Nabízení prostituce na veřejných prostranstvích je zakázáno, pokud obec obecně závaznou vyhláškou nestanoví, že držitelé oprávnění mohou nabízet prostituci na veřejných prostranstvích obecně závaznou vyhláškou určených. Obec může obecně závaznou vyhláškou stanovit, na kterých veřejných prostranstvích mohou držitelé oprávnění nabízet prostituci jen v čase obecně závaznou vyhláškou určeném.

§ 13

Držitel oprávnění je povinen

- a) průkaz neprodleně předložit na žádost příslušného kontrolního orgánu, na žádost osoby využívající služeb držitele oprávnění nebo na žádost provozovatele zařízení,
- b) neprodleně oznámit ztrátu nebo odcizení průkazu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který průkaz vydal,
- c) oznamovat změny údajů zaznamenaných o něm v evidenci průkazů (§ 17 odst. 2) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který průkaz vydal, a to do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala; k oznámení přiloží doklad potvrzující změnu údajů,
- d) odevzdat průkaz do 15 dnů od skončení platnosti oprávnění obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který průkaz vydal.

Zařízení

§ 14

(1) Provozování zařízení je možné pouze na základě povolení vydaného obcí, na jejímž území se bude zařízení nacházet.

(2) Fyzická osoba v žádosti o povolení uvede

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě obchodní firmu, trvalý pobyt, místo podnikání,
- b) adresu zařízení.

(3) Právnická osoba v žádosti o povolení uvede

- a) obchodní firmu nebo název, sídlo, identifikační číslo, bylo-li přiděleno,
- b) jméno, popřípadě jména, a příjmení, trvalý pobyt nebo firmu a sídlo osoby nebo osob, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členy; jestliže je statutárním orgánem nebo jeho členem právnická osoba, též jméno, popřípadě jména, a příjmení a trvalý pobyt osob, které jsou jejím statutárním orgánem nebo jeho členy,
- c) jméno, popřípadě jména, příjmení a trvalý pobyt odpovědného zástupce³⁾,
- d) adresu zařízení.

³⁾ § 11 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

(4) Povolení obec nevydává, pokud by se zařízení mělo nacházet v bezprostřední blízkosti škol nebo školských zařízení, zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy, zařízení pro preventivně výchovnou péči, dětských hřišť, církevních budov, veřejných a neveřejných pohřebišť nebo krematorií.

(5) Pokud bylo povolení odňato či jeho platnost zanikla z důvodu uvedeného v § 15 odst. 2 nebo 3, nelze po dobu 12 měsíců ode dne právní moci rozhodnutí o odnětí povolení nebo ode dne zániku jeho platnosti vydat povolení k provozování zařízení, pokud by se mělo zařízení nacházet v týchž prostorách jako zařízení, jehož se týkalo odnětí povolení či zánik jeho platnosti.

(6) Na vydání povolení není právní nárok.

§ 15

(1) Doba platnosti povolení je 10 let ode dne nabytí jeho právní moci.

(2) Platnost povolení zaniká

- a) dnem právní moci rozhodnutí, jímž byl provozovatel zařízení uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 23 odst. 1 písm. e) nebo f),
- b) dnem zániku živnostenského oprávnění k provozování zařízení.

(3) Je-li provozovatelem zařízení právnická osoba, platnost povolení rovněž zaniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž byl uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 23 odst. 1 písm. e) nebo f), nebo dnem, kterým by přestal splňovat podmínku bezúhonnosti stanovenou pro provozování živnosti fyzickými osobami⁴⁾

- a) člen statutárního orgánu provozovatele,
- b) ten, koho provozovatel zmocnil jednat jeho jménem,
- c) odpovědný zástupce³⁾,
- d) ten, kdo v rámci provozovatele vykonává řídicí či kontrolní činnost nebo je členem orgánu, který takovou činnost v rámci provozovatele vykonává.

§ 16

Povinnosti provozovatele zařízení

(1) Provozovatel zařízení nesmí

- a) označit zařízení způsobem budícím veřejné pohoršení,
- b) umožnit osobám mladším 18 let přístup do zařízení,
- c) umožnit osobě bez platného oprávnění nebo bez platného osvědčení o zdravotní způsobilosti nabízet nebo vykonávat prostituci v zařízení.

(2) Provozovatel zařízení je povinen vést evidenci průkazů osob vykonávajících prostituci v zařízení, ve které se zaznamenává evidenční číslo průkazu a označení obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který průkaz vydal. Na žádost příslušných kontrolních orgánů je provozovatel zařízení povinen evidenci zpřístupnit.

(3) Provozovatel zařízení je povinen před zahájením provozu předložit obci, která vydala povolení, rozhodnutí, kterým bylo zařízení zkolaudováno.

Působnost orgánů obcí

§ 17

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností informuje o udělení a skončení platnosti oprávnění příslušný finanční úřad a v případě fyzické osoby, která není občanem členského státu Evropské unie, také službu cizinecké a pohraniční policie.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci průkazů, která obsahuje

⁴⁾ § 6 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení držitele oprávnění,
- b) datum a místo narození držitele oprávnění,
- c) adresu místa trvalého pobytu, popřípadě místa pobytu držitele oprávnění,
- d) evidenční číslo průkazu,
- e) fotografii držitele oprávnění,
- f) označení zdravotní pojišťovny, jejímž je držitel oprávnění pojištěncem,
- g) státní občanství držitele oprávnění,
- h) číslo občanského průkazu, popřípadě cestovního dokladu držitele oprávnění,
- i) datum udělení oprávnění a datum skončení platnosti,
- j) evidenční čísla ztracených, odcizených nebo neplatných průkazů a datum ohlášení ztráty nebo odcizení průkazu.

(3) Obecni úřad obce s rozšířenou působností zaznamenává změny údajů vedených v evidenci do 10 dnů ode dne jejich oznámení.

(4) Údaje v evidenci průkazů se vedou ještě po dobu 10 let po skončení platnosti průkazu.

(5) Údaje vedené podle odstavce 2 písm. j) zveřejní obecní úřad obce s rozšířenou působností způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 18

Obec, která vydala povolení k provozování zařízení, vede evidenci těchto zařízení a osob, kterým byla povolení k provozování těchto zařízení vydána. Tato evidence obsahuje údaje podle § 14 odst. 2 a 3.

Přestupky

§ 19

(1) Přestupku se dopustí držitel oprávnění tím, že

- a) na žádost příslušného kontrolního orgánu průkaz neprodleně nepředloží,
- b) neoznámí neprodleně ztrátu nebo odcizení průkazu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který průkaz vydal,
- c) neoznámí změnu údajů zaznamenaných o něm v evidenci průkazů do 15 dnů ode dne, kdy tato změna nastala,
- d) neodevzdá průkaz do 15 dnů od skončení platnosti oprávnění obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který průkaz vydal,
- e) nabízí nebo vykonává prostituci na místech, kde k tomu není oprávněn,
- f) úmyslně poškodí průkaz nebo v něm změní údaje, nebo
- g) nabízí nebo vykonává prostituci bez platného osvědčení o zdravotní způsobilosti..

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až d) lze uložit pokutu do 5 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. e) až g) lze uložit pokutu do 50 000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit též odnětí oprávnění.

§ 20

(1) Přestupku se dopustí fyzická osoba tím, že nabízí nebo vykonává prostituci bez platného oprávnění.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

§ 21

(1) Přestupku se dopustí lékař tím, že

- a) úmyslně neprodleně neinformuje obecní úřad obce s rozšířenou působností, který oprávnění udělil, že držitel oprávnění trvale pozbyl zdravotní způsobilost, nebo
- b) osvědčí zdravotní způsobilost osobě, která zdravotně způsobilá není.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 15 000 Kč.

§ 22

(1) Přestupku se dopustí fyzická osoba tím, že úmyslně vyhledává prostituci na místě, kde je nabízení prostituce zakázáno, nebo prostituce úmyslně využije na místě, kde držitel oprávnění není k vykonávání prostituce oprávněn.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 15 000 Kč.

§ 23

(1) Přestupku se dopustí provozovatel zařízení tím, že

- a) nepředloží před zahájením provozu zařízení obci, která vydala povolení, rozhodnutí, kterým bylo zařízení zkolaudováno,
- b) označí zařízení způsobem budícím veřejné pohoršení,
- c) umožní osobám mladším 18 let přístup do zařízení,
- d) nevede evidenci průkazů osob vykonávajících prostituci v zařízení nebo ji vede s nepravdivými údaji,
- e) umožní držiteli oprávnění bez platného osvědčení o zdravotní způsobilosti nabízet nebo vykonávat prostituci v zařízení,
- f) umožní osobě bez platného oprávnění nabízet nebo vykonávat prostituci v zařízení, nebo
- g) provozuje zařízení bez platného povolení.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 10 000,

za přestupek podle odstavce 1 písm. b) pokutu do 50 000 Kč,

za přestupek podle odstavce 1 písm. c) pokutu do 200 000 Kč,

za přestupek podle odstavce 1 písm. d) pokutu do 300 000 Kč,

za přestupek podle odstavce 1 písm. e) pokutu do 500 000 Kč,

za přestupek podle odstavce 1 písm. f) pokutu do 1 000 000 Kč

a za přestupek podle odstavce 1 písm. g) pokutu do 2 000 000 Kč.

Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až f) lze uložit též odnětí oprávnění nebo zákaz činnosti.

§ 24

Správnými orgány příslušnými k řízení o přestupcích podle § 19 odst. 1 písm. e) a g), § 20, § 22 a § 23 jsou v prvním stupni orgány obce.

§ 25

Kontrola

(1) Obecní úřad kontroluje dodržování povinností stanovených v § 11, § 13 písm. a), § 16 odst. 1 a 2 a podle § 12.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností kontroluje dodržování povinností stanovených v § 13 písm. b), c) a d).

(3) Při kontrole podle odstavce 1 a 2 se postupuje podle zákona o státní kontrole⁵⁾.

§ 26

Úkoly Policie České republiky a obecní policie

(1) Policie České republiky a obecní policie dohlíží na to, jak osoby, které nabízejí nebo vykonávají prostituci, osoby, které využívají jejich služeb nebo vyhledávají prostituci, a provozovatelé zařízení dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem nebo na základě tohoto zákona.

⁵⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Policisté a strážníci obecní policie mohou při plnění úkolů Policie České republiky a obecní policie

- a) vstupovat v zařízení do všech prostor; mimo jeho provozní dobu jsou oprávněni tak činit, lze-li mít důvodně za to, že se v těchto prostorách zdržují osoby,
- b) vyžadovat předložení průkazu,
- c) nahlížet do evidence vedené provozovatelem zařízení.

Společná ustanovení

§ 27

Pro účely tohoto zákona se za nabízení prostituce považuje nabízení své prostituce na veřejných prostranstvích nebo v zařízeních osobou prostituci vykonávající.

§ 28

Pokud mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu, nestanoví jinak, musí být pravost úředních razítek a podpisů na originálech dokladů předkládaných správním orgánům podle tohoto zákona, které byly vydány v zahraničí, úředně ověřena.

§ 29

Působnost stanovená tímto zákonem orgánům obce podle § 24, obecnímu úřadu a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností je působností přenesenou.

§ 30

(1) Ministerstvo vnitra stanoví vyhláškou požadavky na technické provedení fotografie přikládané k žádosti o udělení oprávnění a vzory průkazu, žádosti o vydání oprávnění a žádosti o prodloužení platnosti oprávnění.

(2) Ministerstvo zdravotnictví stanoví vyhláškou

- a) seznam nemocí a stavů, které vylučují zdravotní způsobilost,
- b) seznam závažných nemocí, u kterých je lékaři uložena informační povinnost,
- c) druhy vyšetření, na jejichž základě se osvědčuje zdravotní způsobilost, a jejich četnost,
- d) seznam lékařských profesí, jejichž příslušníci jsou oprávněni osvědčovat zdravotní způsobilost.

§ 31

Přechodné ustanovení

(1) Osoby vykonávající prostituci ke dni účinnosti tohoto zákona jsou povinny podat žádost o udělení oprávnění do 6 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

(2) Podmínky stanovené tímto zákonem a zvláštními právními předpisy pro provozování zařízení musí být splněny do 6 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

§ 32

Zrušovací ustanovení

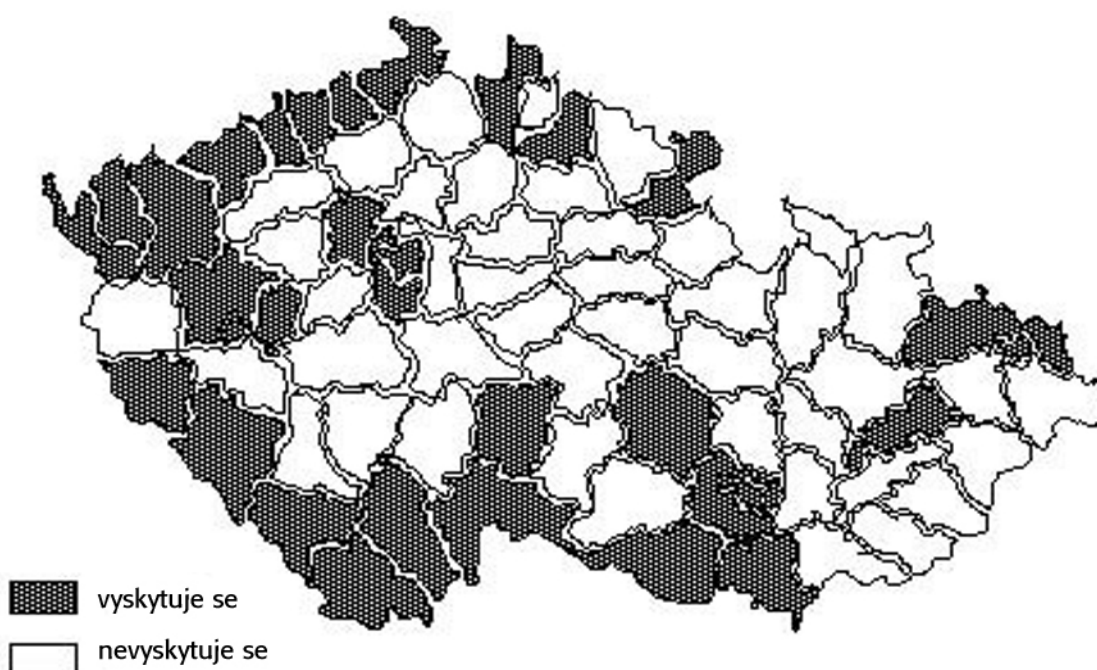
Zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, se zrušuje.

§ 33

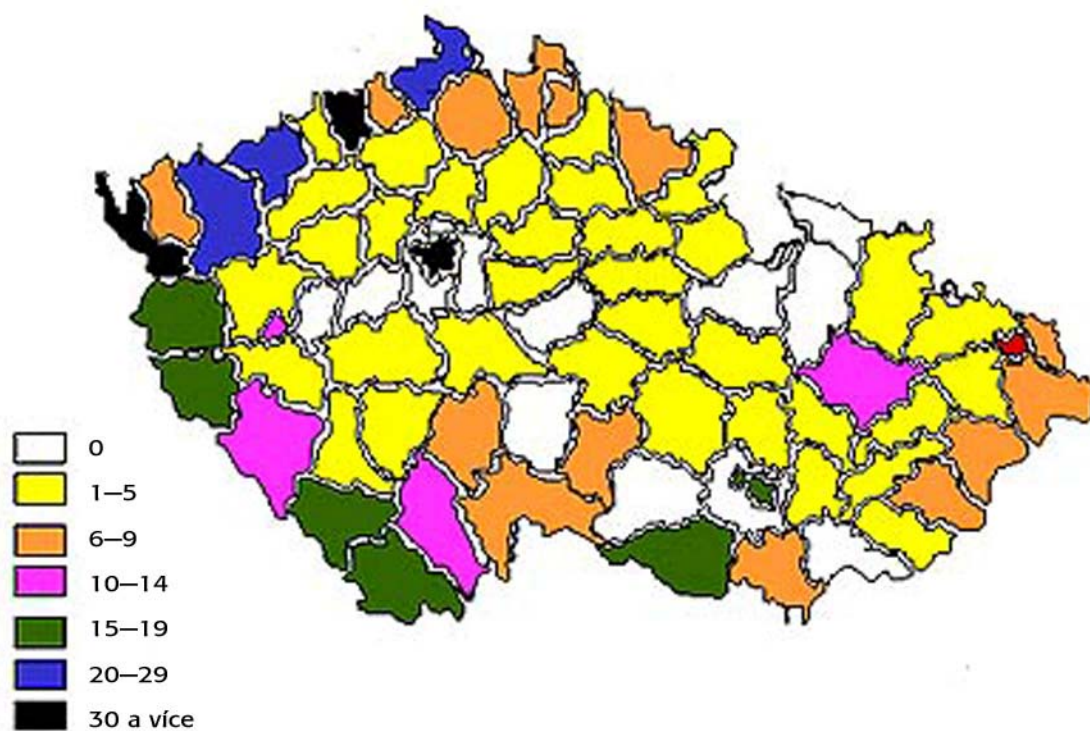
Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem, kdy nabude účinnosti výpověď Úmluvy o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob a jejího závěrečného protokolu ze dne 21. března 1950.

Výskyt pouliční a silniční prostituce v okresech ČR

Rozmístění erotických podniků v okresech ČR

Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území ČR v roce 2003 - Obchod s lidmi

Různé formy obchodování s lidmi jsou stíhány podle řady ustanovení trestního zákona, zejména jako trestné činy obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku (§ 246) a kuplířství (§ 204), a dále pak jako trestné činy obchodování s dětmi, omezování osobní svobody, zbavení osobní svobody, zavlčení do ciziny nebo ohrožování mravnosti. **Novela trestního zákona** (projednávaná Poslaneckou sněmovnou ČR), která zapracovává do právního řádu ČR rámcová rozhodnutí Rady Evropy, navrhuje novou skutkovou podstatu trestného činu obchodování s lidmi dle § 232a reagující na posilování role trestněprávní represe v oblasti boje proti obchodování s lidmi **za účelem sexuálního zneužívání, otroctví, nevolnictví a nucené práce v mezinárodním měřítku** (*Rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/JVV o boji proti obchodování s lidmi*). **Významnou změnou trestní legislativy ve vztahu k obchodování s lidmi bude připravovaná rekodifikace trestního zákona**, kde je například upraveno znění dosavadního § 205 "Ohrožování mravnosti" tak, aby postihovalo i pouhé přechovávání dětské pornografie (v rekodifikovaném tr.z. se jedná o § 168 "Šíření a přechovávání pornografie"), § 246 "Obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku" tak, aby toto ustanovení postihovalo i obchodování s lidmi v rámci ČR a aby se toto ustanovení vztahovalo i na ostatní formy obchodování s lidmi (v rekodifikovaném tr.z. se jedná o § 146 "Obchodování s lidmi").

- Situace na úseku trestné činnosti **obchodování se ženami** zůstává nadále závažná. Z mezinárodního hlediska je ČR zemí cílovou, zemí původu i zemí tranzitní, do obchodování s lidmi spadá i převážná část vnitrozemní organizované prostituce.
 - * Situace se příliš nemění. Pokud jde o obchodování žen do ČR, jednalo se zejména o ženy ze zemí Ukrajiny, Ruska, Běloruska, Moldávie, Litvy, Rumunska, Bulharska a Slovenska, velmi početnou skupinou tvořily ženy Číny a Vietnamu. Obecně pro tyto skupiny platí téměř nulová spolupráce s Policií ČR; ze strany těchto žen přetrvávají obavy o bezpečnost jejich rodinných příslušníků a také obava, že v zemi jejich původu se mohou objevit informace, jakou činnost byly nuceny vykonávat. Pokud jde o vývoz žen z ČR do zahraničí, podle poznatků Policie ČR jsou obchodovány především do zemí EU a dále např. do Japonska a Mexika.
- V oblasti trestné činnosti **obchodování s dětmi** jde o latentní trestnou činnost, kdy pachatelé jsou převážně cizí státní příslušníci.
 - * V průběhu roku 2003 byla zejména v médiích často diskutována problematika výskytu **dětské prostituce**, a to především v souvislosti s publikací vydanou německou pobočkou UNICEF, která byla zpracována na základě poznatků německé nevládní organizace KARO. Ačkoliv v ČR, stejně jako v jiných zemích, k případům dětské prostituce dochází, nemá v žádném případě organizovaný nebo masový charakter. Informace ČR považuje, ve shodě se Spolkovým ministerstvem vnitra SRN, za nadsazené a neodpovídající realitě a nebyly potvrzeny žádnou jinou organizací či institucí (např. saskou a bavorskou policií, orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnickými zařízeními a řadou nevládních organizací). Policie ČR prošetřuje každoročně několik případů dětské prostituce, nabídky k pohlavnímu styku s dětmi jsou zájemcům často činěny dospělými osobami s úmyslem nalákat zájemce do jejich bytu a zde jej okrást. Pachatelé těchto krádeží správně předpokládají, že okradený zájemce o sexuální styk s dítětem se ve většině případů neobrátil na české policejní orgány, neboť poškozenými jsou v naprosté většině cizí státní příslušníci, kteří se obávají předání oznámení českou stranou do jejich vlasti. Policie ČR v minulosti uskutečnila několik úspěšných akcí této majetkové trestné činnosti.
 - * Situace v oblasti provozování **dětské pornografie prostřednictvím internetu** se výrazně nemění; identifikace pachatele - obchodníka s dětskou pornografií zůstává velmi obtížná. Společenské nebezpečnosti této trestné činnosti neodpovídá výše sazby; podle novelizovaného trestního zákona hrozí distributorům dětské pornografie maximálně trest odnětí svobody do 3 let, popř. peněžitý trest.
 - * Policie ČR řeší poznatky vztahující se k výskytu **dětské pornografie** a zoofilie zejména na tuzemských internetových serverech. Poznatky byly získávány vlastním vyhledáváním a také

na základě upozornění tuzemských i zahraničních uživatelů nebo prostřednictvím Interpolu, nejčastěji z Wiesbadenu a Londýna. Pozitivně lze hodnotit zpřísnění uživatelských podmínek na některých serverech.

- Problematickou zůstává **oblast obchodu s lidmi za účelem nucené práce**, o které doposud není k dispozici dostatek informací. Oběťmi této kriminality se stává část cizinců nelegálně pracujících na území ČR, kteří jsou nuceni pracovat v tíživých podmínkách a dostávají minimální nebo vůbec žádný plat. MV a MS připravují, na základě úkolu z usnesení vlády č.849/2003, analýzu obchodování s lidmi za účelem nucené práce včetně návrhu opatření.
- Pokud jde o trestnou činnost spojenou s **obchodováním s lidskými orgány**, zabývá se Policie ČR prověřováním konkrétních poznatků, které naznačují, že bude možno zahájit trestní stíhání proti konkrétním osobám.

Pro trestný čin **obchodování se ženami** (§ 246 tr.zák.) bylo **pravomocně odsouzeno 5 osob**.

Opatření

- **"Národní strategie boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v České republice"** (schválena vládním usnesením č. 849 ze dne 3.9.2003) reaguje na aktuální situaci v oblasti obchodování s lidmi v ČR a také na řadu mezinárodních iniciativ a závazků, které ČR převzala, či které vyplývají z jejího členství v mezinárodních organizacích.
- Cílem bylo zmapovat dostupné informace o problematice obchodu s lidmi v ČR, zhodnotit legislativní a administrativní podmínky pro trestně právní postih pachatelů obchodu s lidmi a řešení postavení obětí a navrhnout efektivní opatření ke zlepšení situace, která směřují do oblasti prevence a informovanosti potenciálních obětí, do oblasti represe, zejména se však, v souladu se zmíněnými mezinárodními dokumenty, věnuje postavení obětí obchodu se ženami a navrhuje model péče o tyto oběti. Systematická péče o oběti obchodu s lidmi v ČR dosud chyběla. Navržený model zohledňuje jak ochranu a asistenci obětem, tak i zájmy orgánů činných v trestním řízení. V materiálu jsou také navrženy nezbytné mechanismy pro koordinaci aktivit vlády proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování.
- Jednou z priorit MV je účinné řešení problematiky **prostituce**.
- Hlavním úkolem je v současné době příprava zákona o regulaci prostituce. Tento úkol sice nebyl zahrnut v Plánu legislativních prací vlády na rok 2003, nicméně vzhledem ke kritickému stavu v této oblasti není možné řešení dále odkládat. Součástí návrhu usnesení vlády, kterým by měl být schválen návrh věcného záměru zákona, je úkol pro ministra vnitra vypracovat a předložit vládě návrh paragrafového znění zákona.
- Důležitou změnou je **zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže**, který do trestního zákona zavádí nový trestný čin v ustanovení § 217a "Svádění k pohlavnímu styku".
- Trestného činu se dopustí ten, kdo nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti za pohlavní styk, pohlavní sebeukájení, obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení úplatu nebo jinou výhodu či prospěch. Nově se zavádí trestnost komerčního sexuálního zneužívání osob ve věku 15-18 let. Zákon nabyl účinnosti dne 1. 1. 2004.
- MV připravuje "Zprávu o plnění úkolů **Národního plánu boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí**", včetně jeho aktualizace na další období.
- V současné době jsou úkoly zaměřeny na konkrétní cílové skupiny, na prevenci a odhalování dětské pornografie na internetu a prevenci komerčního sexuálního zneužívání nezletilých žadatelů o udělení azylu v ČR bez doprovodu se zaměřením na jedince, kteří pobývají na území ČR v soukromí, nebo kteří opustili azylová zařízení (vyhodnocení a aktualizace bude předložena vládě do konce června 2004).
- MV připravilo ve spolupráci s Úřadem vlády, Městským úřadem Cheb a OŘ Policie ČR Cheb **rámcový záměr projektu asistenta policie, který by Policii ČR umožnil nejen efektivnější řešení problematiky dětské prostituce, ale dalších rizikových oblastí**, které od tématu dětské prostituce nelze oddělit, jakými jsou kuplířství, drogy, gamblerství atd., kterými je v podstatné míře zasažena romská komunita v česko – německém pohraničí. Romský asistent policie v Chebu by měl být zaměřen především na navázání pozitivních kontaktů Policie ČR s romskou komunitou a následně pro řešení problematiky (dětské) prostituce či dalších kriminogenních faktorů, rizikových a patologických jevů spojených s životem romské komunity v Chebu.

- Zástupci ČR pokračovali v naplňování **Projektu prevence, potlačování a trestání obchodu s lidmi, zvláště se ženami a dětmi**, který je součástí "Globálního programu OSN pro boj proti obchodu s lidmi".
- Projekt potrvá 18 měsíců, byl zahájen v listopadu 2002. Dosud se například uskutečnila mezinárodní konference "Proakční přístup policie k odhalování a vyšetřování případů obchodování s lidmi", vytvořen byl model podpory a ochrany obětí/svědků, který se experimentálně zkouší, zpracována byla právní analýza a proběhl kulatý stůl věnovaný harmonizaci českého právního systému s Protokolem OSN atd.
- MV zpracovalo Návrh na ratifikaci Protokolu o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi, doplňujícího Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, který bude v nejbližší době předložen vládě ke schválení (v současné době v meziresortním připomínkovém řízení).
- NSZ vypracovalo **Zvláštní zprávu k poznatkům o trestné činnosti spojené s dětskou prostitucí**.
- Ze zprávy vyplynulo, že zjištěné poznatky neukazují, že by dětská prostituce a komerční sexuální zneužívání dětí byly v ČR masovým jevem, a to ani v příhraničních oblastech. Jedná se o velmi závažnou formu kriminality, ale zřejmě početně omezenou.
- V květnu 2004 se předpokládá zahájení projektu je **"Posilování boje proti obchodu s lidmi"**. Cílem je posílit boj a preventivní opatření proti obchodu s lidmi a organizované prostituce, technická část projektu zahrnuje dodávky vybavení pro příslušné útvary Policii ČR.
- Na vyhledávání obětí, především obchodu s lidmi, se soustředila celorepubliková akce **"FANTINE"**, při které bylo zkontrolováno 435 nočních podniků, 3.927 osob (1.858 prostitutek, 1.386 cizích státních příslušníků), trestní stíhání, v souvislosti s obchodem s lidmi a organizovanou prostitucí, bylo zahájeno proti 23 osobám (z toho proti 9 cizincům).
- MV v této oblasti úzce **spolupracuje** s nevládními organizacemi, především s La Stradou, Charitou, IOM, které jsou také zapojeny do pilotního programu "Model asistence a pomoci obětem obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování".
- Policisté se zúčastnili řady **odborných mezinárodních seminářů** zaměřených na problematiku obchodu s lidmi.

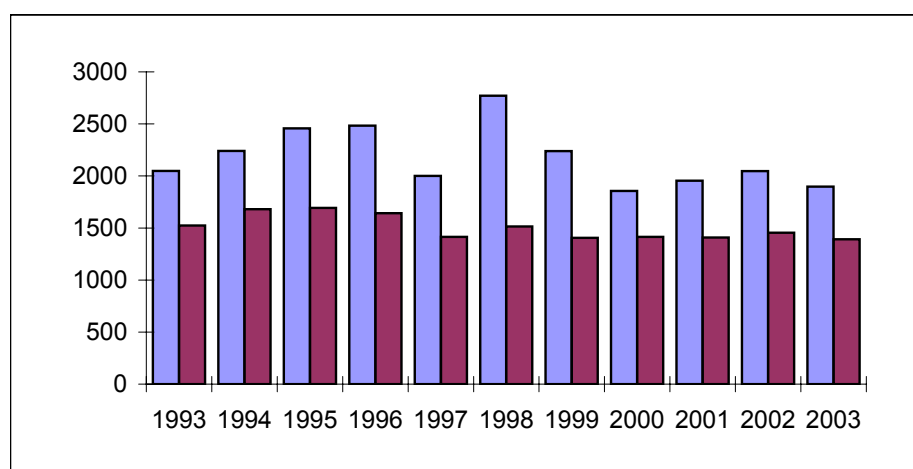
Mravnostní kriminalita v ČR

Mravnostní kriminalita v roce 2003

Zjištěno: 1 898
 Objasněno: 1 591
 Tj. %: 83,8

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Skutky	2048	2240	2 457	2 484	2 000	2 771	2 239	1 856
Pachatelé	1524	1681	1 693	1 643	1 414	1 514	1 406	1 414

Rok	2001	2002	2003
Skutky	1955	2046	1898
Pachatelé	1408	1454	1391

Vývoj mravnostní kriminality v ČR dle jednotlivých druhů kriminality

	Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Druh kriminality									
1 Znásilnění		678	655	675	634	500	562	653	646
2 Pohlavní zneužívání v závislosti		278	224	477	196	141	101	117	111
3 Pohlavní zneužívání ostatní		1 038	768	927	915	799	812	894	778
4 Kuplířství		157	120	353	247	130	150	116	101
7 Mravnostní činy celkem:		2 484	2 000	2 771	2 239	1 856	1 955	2 046	1 898

Vývoj počtu pachatelů mravnostní kriminality v ČR dle jednotlivých druhů kriminality

	Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Druh kriminality									
1 Znásilnění		488	436	474	427	360	407	422	417
2 Pohlavní zneužívání v závislosti		180	152	164	116	91	75	74	78
3 Pohlavní zneužívání ostatní		621	553	536	591	610	608	678	622
4 Kuplířství		193	125	135	122	163	133	107	103
7 Mravnostní činy celkem:		1 643	1 414	1 514	1 406	1 414	1 408	1 454	1 391

Počty vybraných zjištěných trestných činů mravnostní kriminality v letech 2001 - 2003**Vybraná trestná činnost páchaná na osobách mladších 18-ti let (počty zjištěných trestných činů)**

Název (přísl. ustanovení trestního zákona)	2001	2002	2003
Komerční forma sexuálního zneužívání v závislosti (§§ 242/2,243)	0	1	1
Komerční forma sexuálního zneužívání ostatní (§ 242/1,3,4)	2	7	4
Kuplířství (§204)	0	0	15
Obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku (§ 246)	5	2	1
Komerční sexuální zneužívání dětí celkem	7	10	21
Znásilnění (§ 241)	156	201	165
Pohlavní zneužívání v závislosti (§§ 242/2,243)	96	111	110
Pohlavní zneužívání ostatní (§ 242)	798	886	771
Mravnostní kriminalita celkem	1060	1210	1087
Celková kriminalita	5803	6155	5207

Počty zjištěných dětských obětí vybraných trestných činů mravnostní kriminality v roce 2003

Název	Muži 0-15	Muži 15-18	Muži 0-18	Ženy 0 - 15	Ženy 15-18	Ženy 0 - 18	Celkem 0 - 15	Celkem 0 - 18
Znásilnění	7	4	11	62	90	152	69	163
Pohlavní zneužívání v závislosti	20	4	24	66	15	81	86	105
Pohlavní zneužívání ostatní	109	4	113	607	18	625	712	738
Komerční forma pohl. zneužívání v závislosti	0	0	0	1	0	1	1	1
Komerční forma pohl. zneužívání ostatní	3	0	3	1	0	1	4	4
Kuplířství	0	1	1	5	8	13	1	14
Obchodování s lidmi	0	1	1	0	0	0	0	1

Počty zjištěných trestných činů spojených s komerčním sexuálním zneužíváním dětí v roce 2003

Název	Zjištěné trestné činy	Objasněné trestné činy	Pachatel			Oběť			
			Celkem	z toho muž	žena	0-15 muž	žena	15-18 muž	žena
Kuplířství	21	18	39	28	11	3	14	6	18
Pohlavní zneužívání	13	13	19	18	1	10	10	1	2
Znásilnění	1	1	1	1	0	0	0	0	1
Obchodování s lidmi	1	1	2	2	0	0	0	0	1
Celkem	35	32	59	47	12	13	24	7	21